

8

මූල්‍ය අංශයේ කාර්යසාධනය සහ පද්ධති ස්ථායීතාව

2019 වසරේ පළමු මාස අට තුළ දී ආර්ථික ක්‍රියාකාරීත්වයේ පැවැති මන්දගාමී වාතාවරණය මධ්‍යයේ, මූල්‍ය අංශය ද මන්දගාමී ක්‍රියාකාරීත්වයක් පෙන්නුම් කරන ලදී. බැංකු අංශයේ මෙන්ම බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් සහ විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම් අංශයේ ද මුළු වත්කම් වර්ධනය මන්දගාමී කාර්ය සාධනයක් පෙන්නුම් කරන ලදී. පෙර වසරේ අනුරූපී කාලය හා සැසඳීමේදී බැංකු අංශයේ ණය වර්ධන වේගය අඩු වූ අතර බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් සහ විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම් අංශයේ ණය සාණාත්මක වර්ධනයක් වාර්තා කරන ලදී. මේ අතර, මෙම අංශ දෙකෙහිම අක්‍රීය ණය ඉහළ මට්ටමක් දක්වා වැඩි වුවද කළමනාකරණය කළ හැකි මට්ටමක පැවැතුණි. තවද, මෙම අංශ දෙකෙහිම ලාභදායීත්වය පෙර වසරේ අනුරූපී කාලය හා සැසඳීමේදී අඩු වීමක් පෙන්නුම් කරන ලදී. බැංකු අංශය බාසල් III නියාමන රාමුව යටතේ නියම කර ඇති වඩා ශක්තිමත් ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතා ඉෂ්ඨ කළ අතර, විවක්ෂණ දර්ශක බොහොමයක් අවම නියාමන අවශ්‍යතාවයට වඩා ඉහළ මට්ටමක පවත්වාගෙන යන ලදී. මේ අතර, මූල්‍ය පද්ධතියේ දිගුකාලීන ස්ථායීතාවය රැකගැනීම සඳහා මහ බැංකුව විසින් දුර්වල මුදල් සමාගම් යථා තත්ත්වයට පත් කිරීමටත් බුන්වත් වූ සමාගම්වල කටයුතු අත්හිටුවීමටත් අවශ්‍ය විවක්ෂණශීලී ක්‍රියාමාර්ග ගන්නා ලදී. රක්ෂණ අංශය මුළු වත්කම්වල සතුටුදායක වර්ධනයක් වාර්තා කළ අතර ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන්, ඒකක භාර හා විශ්‍රාම අරමුදල් ආදී අනෙකුත් මූල්‍ය ආයතන සිය ක්‍රියාකාරීත්වය පෙර මට්ටමට සමානව පවත්වා ගැනීමට සමත්විය. ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික වෙනස් කිරීම, ව්‍යවස්ථාපිත සංවිත අනුපාතය අඩු කිරීම, සුදුසු පරිදි විවට වෙළෙඳ කටයුතු සිදුකිරීම, බැංකු නොවන ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන්හට ද්‍රවශීලතා ආධාරක පහසුකම හඳුන්වාදීම සහ ද්විතීයික වෙළෙඳපොළෙන් භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර නිත්‍ය පදනමින් මිලදී ගැනීම ආදී ක්‍රියාමාර්ග තුළින්, පහළට විස්ථාපනය වූ බර්ත සාමාන්‍ය ඒකෂණ මුදල් අනුපාතිකය නිත්‍ය පොලී අනුපාතික කොර්ඩෝවෙහි මධ්‍ය සීමාව ආසන්නයේ පවත්වාගෙන යෑමට උපකාරී විය. කොළඹ ව්‍යාපාර වස්තු හුවමාරුවේ 2018 වසර තුළ වාර්තා වූ දුර්වල ක්‍රියාකාරීත්වය 2019 වසරේ පළමු මාස නවය තුළද පැවතුණි. භාණ්ඩාගාර බිල්පත් හා බැඳුම්කර ප්‍රාථමික නිකුතුවල ඵලදා අනුපාතිකයන්, වසර මුල දී පිළිබිඹු කළ වැඩිවීමේ ප්‍රවණතාවය ආපසු හරවමින්, 2019 වසරේ පළමු භාගයේ අගවනවිට අඩුවීමක් පෙන්නුම් කරන ලදී. 2018 වසර තුළ දී සැලකිය යුතු අවප්‍රමාණයකට භාජනය වූ විදේශ විනිමය අනුපාතිකය, 2019 වසරේ මුල මාස නවයේදී අධිප්‍රමාණය විය. නමුත්, පාස්කු ඉරිදා බෝම්බ ප්‍රහාරය නිසා හා අගෝස්තු මාසයේ රාජ්‍ය සුරැකුම්පත් වෙළෙඳපොළෙන් විදේශ ආයෝජන පිටතට ගලායෑම නිසා විදේශ විනිමය අනුපාතයේ මද පීඩනයක් දැකිය හැකි විය. නමුත්, මහ බැංකුව විසින් විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළෙහි සිදු කළ සුළු මැදිහත්වීම් එම පීඩනය යටපත් කිරීමට උපයෝගී විය. ඊට අමතරව, ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ විස්තීර්ණ අරමුදල් පහසුකමේ හයවන වාරිකය ලැබීම, මාර්තු සහ ජූනි මාසවල සිදුකරන ලද ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුතුවල අරමුදල් ලැබීම හා බැංකු ගනුදෙනුකරුවන්ගෙන් ශුද්ධ විදේශ විනිමය ගලාඒම් ලැබීම ඒ.ජ. ඩොලරයට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකා රුපියලේ අගය පවත්වා ගැනීමට ආධාරක විය.

මූල්‍ය ආයතනවල වර්ධනයන්

බැංකු අංශය

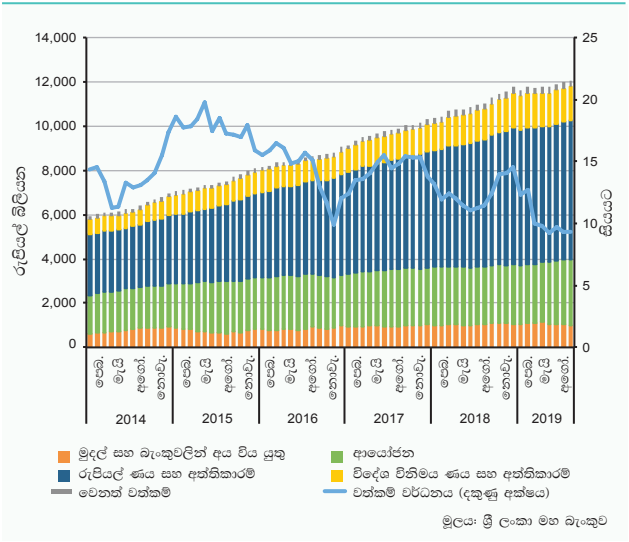
● 2019 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී බැංකු අංශය මන්දගාමී වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. කෙසේ නමුත්, බැංකු පද්ධතිය විසින් ප්‍රාග්ධනය සහ ද්‍රවශීලතාවය අවම නියාමන අවශ්‍යතා ඉක්මවන පරිදි පවත්වා ගැනීම මගින් බැංකු අංශය සතු ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව සහතික කරන ලදී. බැංකු අංශය සතු වත්කම්, ණය සහ ආයෝජන කළඹ යන අයිතමයන්ගෙන් සමන්විත වූ අතර, ප්‍රධාන වශයෙන් තැන්පතු මගින් මූල්‍යනය විය. බැංකු අංශය සතු වත්කම් පසුගිය වසරට වඩා අඩු වේගයකින් වුවද මෙම වසරේ අඛණ්ඩව වර්ධනය විය. අහිතකර කාලගුණික තත්ත්වයන් සහ දේශපාලනික අස්ථාවරතා මෙන්ම 2019 අප්‍රේල් මස සිදු වූ ත්‍රස්ත ප්‍රහාරය හේතුවෙන් ඇතිවූ අයහපත් ව්‍යාපාරික පරිසරයෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් වත්කම්වල ගුණාත්මක භාවයේ පිරිහීම අක්‍රීය ණයවල වර්ධනය තුළින් පිළිබිඹු විය. ණය වර්ධන වේගය නගාසිටුවීමේ අරමුණ පෙරදැරිව මහ බැංකුව විසින් ක්‍රියාමාර්ගයන් කිහිපයක් අනුගමනය කරන ලදී. මෙම ක්‍රියාමාර්ග අතරින්, ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අනුපාතය අඩු කිරීම තුළින් බැංකුවලට තම අතිරික්ත අරමුදල් ආදායම් උත්පාදන ක්‍රියාමාර්ග යන්හි යෙදවීමටද, දේශීය වෙළෙඳපොල තුළ රුපියලෙහි ද්‍රවශීලතාවය නගා සිටුවීමටද උපකාරී විය. මේ අතර, ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතයන් පහත

හෙළීම තුළින් බැංකුවලට සිය අරමුදල් පිරිවැය අඩු කර ගැනීමට පහසුකම් සැලසින. ඉහළ මෙහෙයුම් වියදම්, අක්‍රීය ණය සඳහා කළ වෙන් කිරීම් සහ බදු ගෙවීම් යනාදිය හේතුවෙන් පළමු මාස අට තුළ බැංකු අංශයේ ලාභදායීත්වය පිරිහීමට ලක්විය. කෙසේ වුවද, බාසල් III නියාමන රාමුව ක්‍රියාත්මක කිරීම මගින් බැංකු අංශය සතු ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව තවදුරටත් නගා සිටුවා තිබේ. නව ස්වයංක්‍රීය ටෙලර් යන්ත්‍ර, ඩිජිටල් බැංකු ශාඛා ඒකක සහ නව බැංකු ශාඛා එකතු කිරීම මගින් බැංකු ශාඛා ජාලය තවදුරටත් පුළුල් වූ අතර රට තුළ මූල්‍ය අන්තර්ගතභාවය ඉහළ නංවන ලදී.

● 2019 වසරේ පළමු මාස අට තුළ බැංකු අංශයේ වත්කම් වර්ධනය පසුගිය වසරෙහි එම කාලපරිච්ඡේදය හා සසඳන විට මධ්‍යස්ථ වර්ධනයක් පෙන්නුම් කරන ලදී. 2018 වසරේ පළමු මාස අටේදී සියයට 7.3 ක (රුපියල් බිලියන 747.5) වර්ධනයට සාපේක්ෂව 2019 වසරේ එම කාලපරිච්ඡේදය තුළ සියයට 2.4 ක (රුපියල් බිලියන 277.8) මුළු වත්කම්වල වර්ධනයක් දක්නට ලැබුණු අතර, මුළු වත්කම් රුපියල් ට්‍රිලියන 12.1 ක් ලෙස වාර්තා විය. ආයෝජන කළඹේ ඉහළ යෑම 2019 වසරේ පළමු මාස අට තුළ වත්කම්වල වර්ධනයට ප්‍රධාන වශයෙන් දායක වූ අතර ණය හා අත්තිකාරම්වල මන්දගාමී වර්ධනය, බැංකු අංශයේ වත්කම් තවදුරටත් ප්‍රසාරණය වීමට බාධාවක් විය. බැංකු අංශයේ වත්කම්වලට මූලික වශයෙන් පදනම් වූයේ තැන්පතු (රුපියල් ට්‍රිලියන 8.8) හා ණය ගැනීම් (රුපියල් ට්‍රිලියන 1.6) ය. වත්කම්වල වාර්ෂික වර්ධනය 2017 වසරේ සියයට 13.8 ට සාපේක්ෂව 2018 වසරේ අවසානය වන විට සියයට 14.6 දක්වා වර්ධනය වූ අතර 2019 අගෝස්තු මාසය වන විට එය සියයට 9.3 ක් දක්වා ක්‍රමයෙන් අඩු වීමක් පෙන්නුම් කරන ලදී.

● 2018 වසර අවසාන වනවිට වාර්ෂික ණය වර්ධනය සියයට 19.6 ක් ලෙස පෙන්නුම් කළ අතර 2018 වසරේ අග සිට ණය හා අත්තිකාරම්වල වාර්ෂික වර්ධනය මන්දගාමී විය. 2019 අගෝස්තු අගචන විට ණය වර්ධනය තවදුරටත් සියයට 9.7 දක්වා පහළ වැටුණු අතර ඒ සඳහා අයහපත් ව්‍යාපාරික පරිසරය හේතුවෙන් ඇතිවූ ණය ඉල්ලුමේ අඩුවීම බලපාන ලදී. ණය හා අත්තිකාරම් 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළ රුපියල් බිලියන 673.5 ක (සියයට 10.5 ක) සැලකිය යුතු වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළ අතර 2019 වසරේ එම කාල සීමාව තුළ රුපියල් බිලියන 102.7

8.1 රූප සටහන
බැංකු අංශයේ වත්කම්

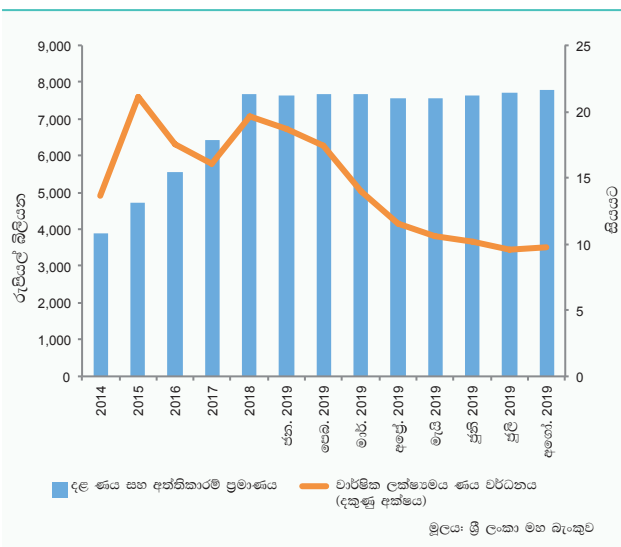
(සියයට 1.3) කින් වර්ධනය වෙමින් 2019 අගෝස්තු අවසානය වනවිට රුපියල් ට්‍රිලියන 7.8 ක් ලෙස වාර්තා විය. 2019 වසරේදී ණයවල පැවති වර්ධනයට හේතුවූයේ රුපියල් ණය හා අත්තිකාරම්වල වාර්තා වූ සියයට 1.9 ක වර්ධනයයි. රජයට හා රජයේ ආයතනවලට දෙන ලද ණය හා අත්තිකාරම්වල වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළ අතර පෞද්ගලික අංශයන්ට ගලා ගිය ණය හා අත්තිකාරම්වල වර්ධනය මන්දගාමී විය. බැංකු අයිරා රුපියල් බිලියන 64.1 කින් අඩුවීම හැර අනෙකුත් ණය වර්ගයන්හි වර්ධනයක් මෙම කාලපරිච්ඡේදය තුළ දක්නට ලැබුණි. 2019 වසරේ ජුනි අග වනවිට බැංකු අංශයේ ණය ප්‍රධාන වශයෙන් පරිභෝජන අංශය (සියයට 18.4), ඉදිකිරීම් (සියයට 15.4), තොග හා සිල්ලර වෙළඳාම් (සියයට 15.2), කර්මාන්ත (සියයට 11.0), යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය (සියයට 8.6) හා කෘෂිකර්ම, වන හා ධීවර (සියයට 8.2) යන අංශවලට කේන්ද්‍රණය විය. 2019 මුල් භාගයේදී ඉදිකිරීම්, මූල්‍ය සේවා හා සංචාරක අංශවලට ගලා ගිය ණයවල අඩුවීමක් පෙන්නුම් කළ අතර අනෙකුත් ප්‍රධාන අංශවලට ණය ගලා යාම්වල වර්ධනයක් දක්නට ලැබුණි.

- ණය සඳහා පැවති ඉල්ලුම අඩුවීම හේතුවෙන් අරමුදල් බොහොමයක් ආයෝජන වෙත යොමු විය. ආයෝජනවල ඉහළ යාම 2019 පළමු මාස අට තුළ රුපියල් බිලියන 254.3 (සියයට 9.4) ක් වූ අතර 2018 වසරේ මෙම කාලපරිච්ඡේදය සැලකිල්ලට ගත්විට රුපියල් බිලියන 31.4 (සියයට 1.2) ක වර්ධනයක් දැක්වීය.

- බැංකු අංශයේ ව්‍යාප්තිය සඳහා තැන්පතු අරමුදල් සම්පාදනයේ මූලික මූලාශ්‍රය ලෙස පැවති අතර, එය 2019 අගෝස්තු මස අවසානය වනවිට මුද්‍ර වත්කම් වලින් සියයට 73.2 ක අගයක් ගන්නා ලදී. බැංකු අංශයේ තැන්පතු පදනම 2019 මුල් මාස අට තුළ රුපියල් බිලියන 343.9 (සියයට 4) කින් වැඩි වූ අතර එය මූලිකවම රුපියල් තැන්පතුවලින් සමන්විත විය. බැංකු සමග සාකච්ඡා කිරීමෙන් අනතුරුව, 2019 අප්‍රේල් මසදී පනවා 2019 සැප්තැම්බර් මසදී අවලංගු කරන ලද තැන්පතු පොලී අනුපාත සඳහා වූ උපරිම සීමා මගින් බැංකුවල අරමුදල් සම්පාදනයේ පිරිවැය අවම කිරීමටත් බැංකුවල ණය අනුපාත අවම කිරීමටත් බලාපොරොත්තු විය. මේ අතරතුර ජංගම තැන්පතුවල කැපී පෙනෙන අඩු වීමක් පෙන්නුම් කළ අතර එයට මූලිකවම හේතුව ලෙස ජංගම තැන්පතුවල ඇති මුදල්, ඉතිරිකිරීමේ තැන්පතු හා කෙටි කාලීන ස්ථාවර තැන්පතුවලට (මාස තුනට අඩු) මාරුවීම දැක්විය හැක. ජංගම හා ඉතුරුම් තැන්පතු, මුද්‍ර තැන්පතුවල අනුපාතයක් ලෙස ගත් කළ 2018 වසරේ අගෝස්තු මස වාර්තා කළ සියයට 32.7 අගයට සාපේක්ෂව 2019 අගෝස්තු අවසාන වන විට සියයට 30.9 ක් දක්වා අඩු විය. 2019 මුල් මාස අට තුළ ණය ගැනීම් රුපියල් බිලියන 142.0 කින් (සියයට 8.1) අඩු වූ අතර 2018 මෙම කාලපරිච්ඡේදය තුළ ණය ගැනීම්වල අඩු වීම රුපියල් බිලියන 58.9 ක (සියයට 3.7) අගයක් ගන්නා ලදී. මුද්‍ර ණය ගැනීම්වල අඩු වීමට මූලිකවම හේතුව වූයේ රුපියල් ණය ගැනීම්වල සිදුවූ සියයට 11.9 (රුපියල් බිලියන 88.1) ක අඩු වීමයි. මේ අතර, 2019

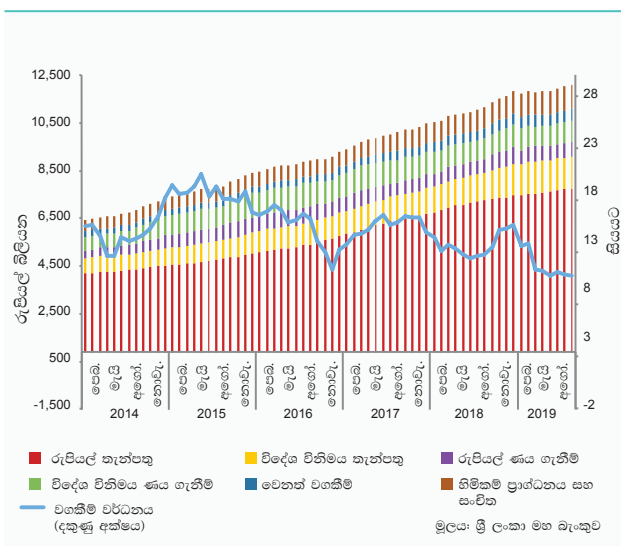
8.2 රූප සටහන

බැංකු අංශයේ ණය සහ අත්තිකාරම්

8.3 රූප සටහන

බැංකු අංශයේ අරමුදල් මූලාශ්‍ර

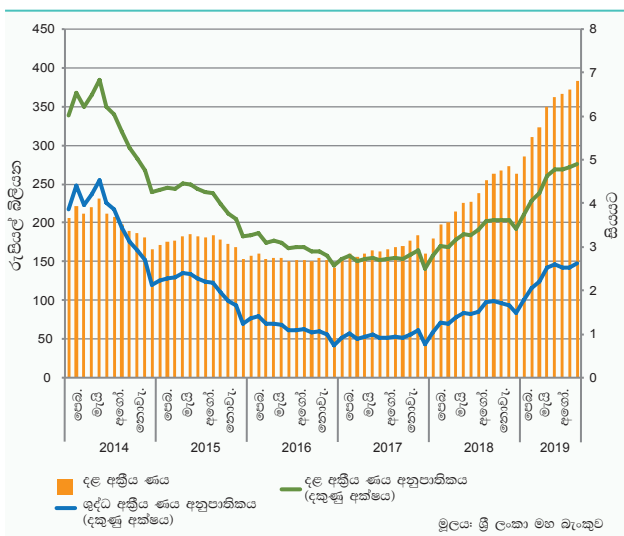

මුල් මාස අට තුළ විදේශ විනිමයෙන් නාමනිය කරන ලද ණය ගැනීම් සියයට 4.2 (එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 235.2) කින් අඩු වීමට මූලික හේතුව වූයේ අක්වෙරළ බැංකු ඒකක වලින් ලබාගත් ණය පියවා ඇමීමයි.

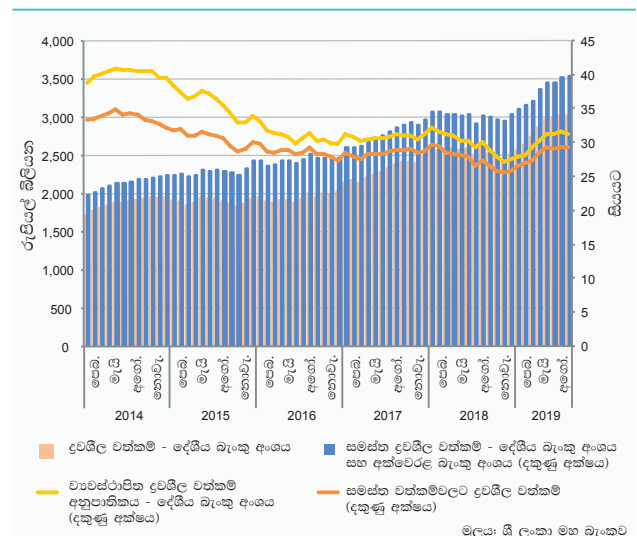
- වත්කම්වල ගුණාත්මකභාවයේ අඩු වීමක් පෙන්නුම් කලද එය පාලනය කළ හැකි මට්ටමක පැවතුණි. අක්‍රීය ණය 2018 අවසානයේ පැවති රුපියල් බිලියන 263.1 අගයට සාපේක්ෂව 2019 අගෝස්තු මස අවසානය වනවිට රුපියල් බිලියන 383.1 ක් දක්වා රුපියල් බිලියන 119.9 (සියයට 45.6) කින් වැඩිවීමක් පෙන්නුම් කරන ලදී. ඒ අනුව 2018 දෙසැම්බර් අවසානයේ පැවති සියයට 3.4 ක අක්‍රීය ණය අනුපාතය 2019 අගෝස්තු අවසානය වනවිට සියයට 4.9 ක් දක්වා පිරිහීමකට ලක් විය. 2019 මුල් භාගයේ ආර්ථිකයේ සෑම අංශයකම අක්‍රීය ණය වැඩිවීමක් පෙන්නුම් කරන ලදී. කෘෂිකාර්මික අංශයේ අක්‍රීය ණය අනුපාතය 2019 මුල් කාර්තුව තුළ පැවති නියඟය නිසා විශාල වැඩි වීමක් පෙන්නුම් කළ අතර පාස්කු ඉරිදා ප්‍රහාරය හේතුවෙන් සංචාරක අංශයේ අක්‍රීය ණය අනුපාතයද විශාල වැඩිවීමක් පෙන්නුම් කරන ලදී. කෙසේ නමුත් අක්‍රීය ණයවල සිදුවූ වැඩිවීමට සාපේක්ෂව වෙන්කිරීම්වල වැඩිවීම අවම වූ බැවින් විශේෂ හා මුළු වෙන්කිරීම් ආවරණ අනුපාත පහත වැටීමට ලක්විය. වෙන් කිරීම්වල අවම වර්ධනයට හේතු වූයේ අලුත් අක්‍රීය ණය, අවම වෙන්කිරීමක් අවැසිවන ගණයන්ට වර්ග කර තිබීම සහ ඇප සුදැකුම් පැවතීමත්ය.

- බැංකු අංශය විසින් අවම නියාමන අවශ්‍යතාවයන්ට වඩා ඉහළ ද්‍රවශීල ස්චාරක්ෂක පවත්වා ගනු ලැබීය. 2019 අගෝස්තු මස අවසාන වන විට, දේශීය බැංකු අංශයේ සහ අක්වෙරළ බැංකු අංශයේ ව්‍යවස්ථාපිත ද්‍රවශීල වත්කම් අනුපාතය පිළිවෙළින් සියයට 31.2 සහ සියයට 45.7 ක්ව පැවති අතර, එය අවම ව්‍යවස්ථාපිත ද්‍රවශීල වත්කම් අනුපාතය වන සියයට 20 ට වඩා ඉතා ඉහළ අගයක පැවතිණි. තවද, ද්‍රවශීල වත්කම් හා මුළු වත්කම් අතර අනුපාතය 2019 අගෝස්තු මස අවසාන වන විට සියයට 29.3 ක පැවතිනි. ණය සහ තැන්පතු අනුපාතිකය 2018 අගෝස්තු මස වාර්තා කළ සියයට 87.8 සිට 2019 අගෝස්තු මස අවසාන වන විට සියයට 88.2 දක්වා ඉහළ ගියේය. බැංකු අංශයේ රුපියල් (Rupee) සහ සියලු ව්‍යවහාර මුදල් (All Currency) සඳහා වූ ද්‍රවශීලතා ආවරණ අනුපාත (Liquidity Coverage Ratio) 2019 අගෝස්තු මස අවසාන වනවිට පිළිවෙළින් සියයට 202.8 සහ සියයට 169.5 ක පැවතුනු අතර එම අනුපාත අවම ව්‍යවස්ථාපිත අනුපාතය වන සියයට 100 ට වඩා ඉහළ අගයක පැවතිනි. ශුද්ධ ස්ථායී අරමුදල් අනුපාතය (Net Stable Funding Ratio) 2019 ජූනි මස අග වනවිට 131.4 මට්ටමක පැවතුණි.
- විදේශ මුදලින් රැස් කරන ලද වත්කම් පහළ යාමට සාපේක්ෂව අඩු වේගයකින් වගකීම් පහළ යාම හේතුවෙන් 2018 දෙසැම්බර් මස අවසානයට සාපේක්ෂව 2019 ජූනි මස අවසාන වනවිට ශුද්ධ විදේශ මුදල් නිරාවරණය වීම් (Net foreign currency exposure) පහළ මට්ටමක් පැවතුණි.

8.4 රූප සටහන
බැංකු අංශයේ අක්‍රීය ණය

8.5 රූප සටහන
බැංකු අංශයේ ද්‍රවශීලතා තත්ත්වය

3.1 සංඛ්‍යා සටහන
බැංකු අංශයේ තෝරාගත් දර්ශක

අයිතම	2017 අගෝ. අවසානයට	2018 අගෝ. අවසානයට	2018 දෙසැ. අවසානයට	2019 අගෝ. අවසානයට (අ)	ලක්ෂ්‍යමය වෙනස %	
					2018 අගෝ. (අ)	2019 අගෝ. (අ)
මුළු වත්කම් (රු. බිලියන)	9,901.5	11,039.9	11,794.0	12,071.8	11.5	9.3
ණය සහ අත්තිකාරම් (රු. බිලියන)	6,140.2	7,104.4	7,693.4	7,796.0	15.7	9.7
ආයෝජන (රු. බිලියන)	2,588.4	2,608.1	2,697.4	2,951.7	0.8	13.2
තැන්පතු (රු. බිලියන)	7,063.5	8,088.6	8,492.4	8,836.3	14.5	9.2
ණය ගැනීම් (රු. බිලියන)	1,604.2	1,548.2	1,763.4	1,621.4	-3.5	4.7
ප්‍රාග්ධන අරමුදල් (රු. බිලියන)	823.2	958.9	1,030.4	1,095.7	16.5	14.3
පළමු පෙළ ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණයට අනුපාතය (%) (ආ)	12.3	12.8	13.1	13.3		
මුළු ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණයට අනුපාතය (%) (ආ)	15.1	16.0	16.2	16.5		
දළ අක්‍රීය ණය අනුපාතය (%)	2.8	3.6	3.4	4.9		
ශුද්ධ අක්‍රීය ණය අනුපාතය (%)	0.9	1.7	1.5	2.6		
වත්කම් මත ප්‍රතිලාභ අනුපාතය (බදු පෙර) (%)	2.0	1.9	1.8	1.5		
ගිණිකරු ප්‍රාග්ධනය මත ප්‍රතිලාභ අනුපාතය (බදු පසු) (%)	17.6	14.6	13.2	10.8		
ව්‍යවස්ථාපිත ද්‍රවශීල වත්කම් අනුපාතය (දේශීය බැංකු ඒකක) (%)	31.2	30.0	27.6	31.2		
මුළු වත්කම්වලට ද්‍රවශීල වත්කම් අනුපාතය (%)	29.0	27.4	25.7	29.3		

(අ) තාවකාලික

(ආ) ජුනි මස අවසානයට

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

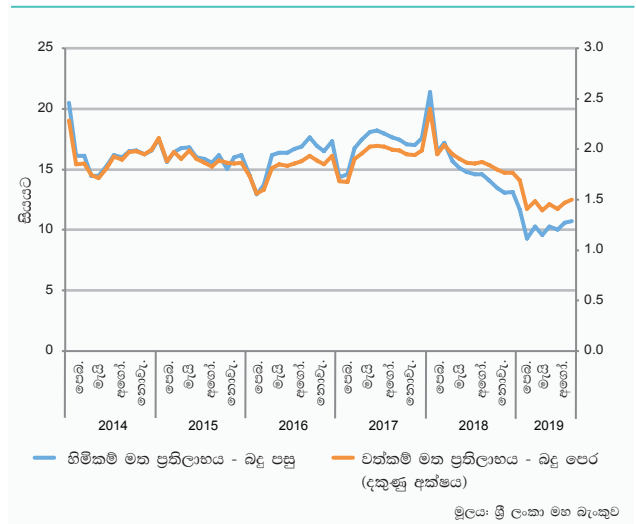
2019 මුල් භාගයේදී විදේශ මුදලින් නාමනය කරන ලද ශේෂපත්‍ර වත්කම් පහළ වැටුණු අතර එයට ප්‍රධාන හේතුව වූයේ ණය දීමිවල පහළ යාමයි. තවද විදේශ මුදලින් නාමනය කරන ලද ශේෂ පත්‍ර වගකීම්ද පහළ වැටුණු අතර එයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ ණය ගැනීම්වල පහළ යාමයි. ශුද්ධ විදේශ මුදල් නිරාවරණය වීම, බැංකුවල නියාමන ප්‍රාග්ධනයේ සහ විදේශ මුදලින් නාමනය කරන ලද ශේෂ පත්‍ර වත්කම්වල ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2019 ජුනි මස අවසාන වනවිට පිළිවෙලින් සියයට 0.7 ක හා සියයට 0.5 ක මට්ටම්වල පැවතිනි. 2018 වසර අවසාන වනවිට බැංකු අංශයේ පැවති ඇමරිකානු ඩොලර් මිලියන 63.7 ක දිගු විදේශ මුදල් නිරාවරණයට සාපේක්ෂව 2019 ජුනි මස අවසාන වනවිට නිරාවරණය ඇමරිකානු ඩොලර් මිලියන 41.9 ක් දක්වා පහත වැටිනි. බැංකු අංශය 2019 මුල් මාස අට තුළ රුපියල් බිලියන 7.3 ක විදේශ විනිමය ප්‍රත්‍යාගණන ලාභයක් වාර්තා කළේය.

- 2019 මුල් මාස අට තුළ වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතවල ක්‍රමිකව සිදුවූ පහළ යෑම හේතුවෙන් භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර මත ප්‍රාග්ධන ලාභය 2018 මුල් මාස අට තුළ වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 1.8 ක ලාභයට සාපේක්ෂව රුපියල් බිලියන 3.4 ක් ලෙස වාර්තා විය. 2019 මුල් මාස අට තුළ භාණ්ඩාගාර සුරැකුම්පත්වල ආයෝජනය 2018 එම කාලයට වඩා ඉහළ යාම, මෙයට ප්‍රධාන හේතුව විය. බැංකු අංශයේ කොටස් මිල අවදානම අවම මට්ටමක පැවති අතර කොටස් වෙළඳපොළට ඇති නිරාවරණය රුපියල් බිලියන 15.8 ක් විය. 2019 අගෝස්තු මස අවසාන වනවිට එය මුළු වත්කම් සහ

වෙළඳාම සඳහා ඇති ආයෝජනවල ප්‍රතිශතයක් ලෙස පිළිවෙලින් සියයට 0.1 ක් සහ සියයට 2.4 ක් ලෙස වාර්තා විය.

- ව්‍යාපාරික කටයුතුවල වූ අඩු වර්ධනය, ණය දීම අඩුවීම, වත්කම්වල ගුණාත්මක බව පිරිහීම නිසා වූ වෙන්කිරීම්වල වැඩිවීම හා බදුවල වූ වැඩිවීම 2019 වසරේ සලකා බලන කාලය තුළ ලාභ අඩුවීමට හේතු විය. 2018 වසර සඳහා රුපියල් බිලියන 125.9 ක් වූ බැංකු අංශයේ බදු පසු ලාභය 2019 පළමු මාස අට සඳහා රුපියල් බිලියන 74.8 ක් විය. 2018 පළමු මාස අටෙහි පැවති රුපියල් බිලියන 87 ක ලාභය හා සසඳන කළ

3.6 රූප සටහන
බැංකු අංශයේ වත්කම් මත ප්‍රතිලාභය සහ ගිණිකම් මත ප්‍රතිලාභය

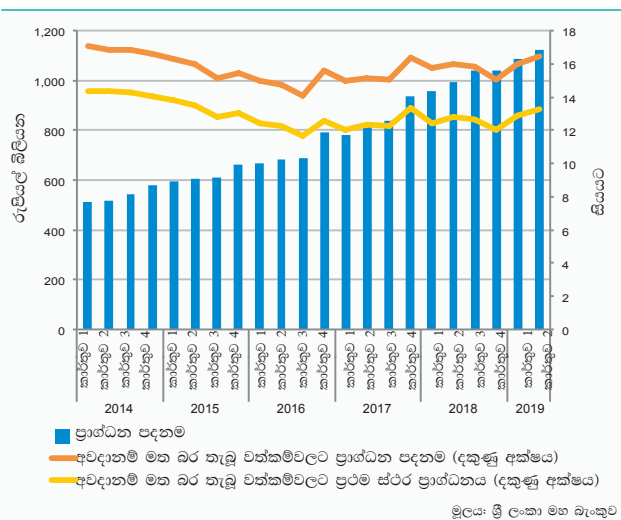
මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

එය රුපියල් බිලියන 12.2 ක අඩුවීමකි. පෙර වසරේ පළමු මාස අට හා සැසඳීමේදී ශුද්ධ පොලී ආදායම වැඩිවී තිබියදීත්, පොලී නොවන වියදම් (රුපියල් බිලියන 14.9) සහ අක්‍රීය ණය සඳහා වන වෙන් කිරීම (රුපියල් බිලියන 13.7) වැඩිවීම මෙම කාලය තුළ ලාභ අඩුවීම කෙරෙහි බලපාන ලදී. 2019 වසරේ පළමු මාස අට තුළ දී විදේශ විනිමය ඉපැයීම් රුපියල් බිලියන 3.8 ක සැලකිය යුතු අඩුවීමක් පිළිබිඹු කළ අතර එය වෙළඳ/ආයෝජන සුරැකුම්පත් තුළින් වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 3.4 ක වැඩිවූ ඉපැයීම් නිසා තරමක් දුරට සමනය විය. මේ නිසා පොලී නොවන ආදායම් 2018 අදාළ කාලපරිච්ඡේදයට සාපේක්ෂව ආන්තික අඩුවීමක් වාර්තා කළේය.

- ලාභවල වූ අඩුවීම ලාභදායීත්ව අනුපාත තුළින් පිළිබිඹු විය. 2018 අගෝස්තු වලදී සියයට 1.9 හා සියයට 14.6 ක්ව පැවති වත්කම් මත ප්‍රතිලාභ අනුපාතය හා හිමිකම් මත ප්‍රතිලාභ අනුපාතය 2019 අගෝස්තු වනවිට සියයට 1.5 හා සියයට 10.8 දක්වා පහත වැටුණි. එමෙන්ම මෙම කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී ශුද්ධ පොලී ආන්තිකය 3.7 සිට 3.6 දක්වා සුළු අඩු වීමක් වාර්තා කරන ලදී. 2018 අගෝස්තුවල සියයට 48.5 ක් තිබූ කාර්යක්ෂමතා අනුපාතය 2019 අගෝස්තු වනවිට සියයට 51.6 දක්වා පිරිහීමට හේතු වූයේ මෙහෙයුම් වියදම්වල වැඩිවීමයි.
- ඕනෑම අහිතකර කම්පනයක් අවශෝෂණය කර ගැනීමට ප්‍රමාණවත් ප්‍රාග්ධනයක් බැංකු අංශය විසින් 2019 වසරේ පළමු භාගය තුළ පවත්වාගෙන යන ලදී.

8.7 රූප සටහන
බැංකු අංශයේ ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණාත්මතාව

2019 ජුනි අවසානය වනවිට බාසල් III අවශ්‍යතාවන්ටත් ඉහළින් සියයට 13.3 ක මූලික ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණාත්මතා අනුපාතයක් හා සියයට 16.5 ක සමස්ත ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණාත්මතා අනුපාතයක් සහිතව බැංකු අංශය ක්‍රියාත්මක විය. කෙසේ වුවද, මධ්‍ය කාලීනව ව්‍යාපාර වර්ධනය සඳහා අවශ්‍ය වැඩි කරන ලද ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතා සඳහා අරමුදල් රැස්කිරීමේදී බැංකු විසින් යම් අභියෝගවලට මුහුණ දීමට ඉඩකඩ ඇත. බැංකු අංශයේ බාසල් III තෝලන අනුපාතය (Gearing Ratio) ජුනි අවසාන වන විට සියයට 6.9 විය.

- මූල්‍ය අන්තර්ගතභාවය තවදුරටත් වර්ධනය කරමින් බැංකු ශාඛා ජාලය 2019 පළමු භාගය තුළ තවදුරටත් ව්‍යාප්ත විය. ඒ අනුව නව ස්වයංක්‍රීය ටෙලර් යන්ත්‍ර 332 ක් ස්ථාපනය කළ අතර නව ශාඛා විවෘත කිරීම් 13 ක් සහ ස්වයංක්‍රීය ටෙලර් යන්ත්‍ර ඉවත් කිරීම් 9 ක් 2019 වසරේ පළමු භාගය තුළ දී වාර්තා විය.

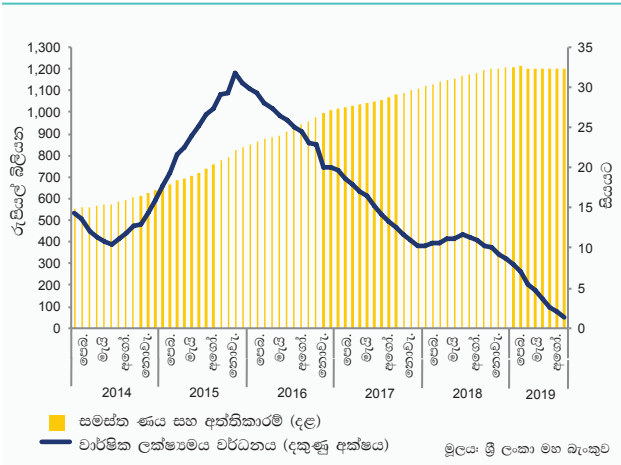
බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් සහ විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම් අංශය

- සාමාන්‍යමය ණය වර්ධනය, ලාභාංශ අඩුවීම සහ අක්‍රීය ණය ඉහළයාමත් සමඟ 2019 වසරේ මුල් මාස අට තුළ බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් සහ විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම් අංශයේ කාර්යසාධනය පිරිහීමට ලක්විය. 2019 වසරේ පළමු භාගය තුළ වූ ආර්ථික වර්ධනයේ අඩුවීම පාස්කු ඉරුදීන ප්‍රහාරය නිසා තවත් තීව්‍ර වී මෙම අංශයේ මන්දගාමීත්වයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. කෙසේ නමුත් දුර්වල/අධි අවධානම් සහිත බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් කීපයක් හැරුණු විට ප්‍රාග්ධන හා ද්‍රවශීලතා මට්ටම් ඇතුළුව මෙම අංශයේ ප්‍රධාන විවක්ෂණශීලී දර්ශක අඛණ්ඩව සතුටුදායක තත්ත්වයක සහ අවම අවශ්‍යතාවයන්ට වඩා ඉහළින් පැවතුණි. දුර්වල මූල්‍ය තත්ත්වයන් සහිත සමාගම් නගා සිටුවීම සැලකිල්ලට ගනිමින් මහ බැංකුව විසින් ප්‍රධාන විවක්ෂණශීලී දර්ශක අධීක්ෂණය අඛණ්ඩව සිදු කරන ලදී. ඒ අනුව, තැන්පත්කරුවන්ගේ සහ අනෙකුත් ණය හිමියන්ගේ යහපත සුරක්ෂිත කිරීම තුළින් මූල්‍ය අංශයේ දිගුකාලීන ස්ථායීතාව තහවුරු කිරීම සඳහා අධිඅවධානම් බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම්වල කටයුතු සීමා කිරීමට හෝ නැවැත්වීමට

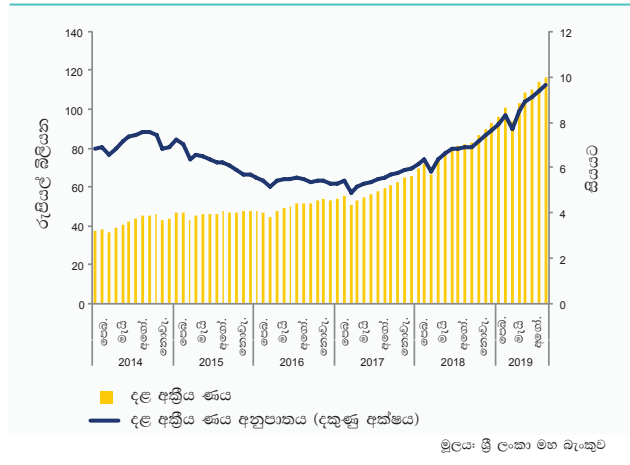
8.8 රූප සටහන

බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් සහ විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම් අංශයේ සමස්ත ණය සහ අත්තිකාරම්

8.9 රූප සටහන

බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් සහ විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම් අංශයේ අක්‍රීය අත්තිකාරම්

අවශ්‍ය නිසි ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කරන ලදී. 2019 වසරේ අගෝස්තු මස අවසාන වන විට බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් 43 ක් සහ විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම් 04 ක් සමඟ, ඒ යටතේ ක්‍රියාත්මක වන 1,418 ක ශාඛා ජාලයක් හා අනෙකුත් ව්‍යාපාර ස්ථාන 638 ක්ද පැවතුණි¹.

- 2018 වසරේ අදාළ කාල පරිච්ඡේදයට සාපේක්ෂව 2019 වසරේ මුල් මාස අට තුළ අංශයේ වත්කම්වල වර්ධනයේ මන්දගාමීත්වයක් පෙන්නුම් කරන ලදී. මෙම අංශයේ මුළු වත්කම්, 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළ පැවති සියයට 3.8 ක වර්ධනයට සාපේක්ෂව 2019 අදාළ කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී රුපියල් බිලියන 1,442.4 ක් දක්වා සියයට 0.8 කින් (රුපියල් බිලියන 11 කින්) පමණක් වර්ධනය වන ලදී. සෘණාත්මක ණය වර්ධනයන් ද්‍රවශීලී වත්කම් හා අයෝජන කළඹ ඇතුළු අනෙකුත් වත්කම්වල වර්ධනයේ මන්දගාමීත්වයන් මෙයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතුවිය.
- ප්‍රධාන වශයෙන් මන්දගාමී ආර්ථික වර්ධනය, ආයෝජක ආකල්ප පිරිහීම සහ පවත්නා ඉහළ මූර්ත පොලී අනුපාත හේතුවෙන් ණය වර්ධනය අඩුවිය. 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළ වාර්තා වූ සියයට 6.4 ක ණය වර්ධනයට සාපේක්ෂව 2019 වසරේ අදාළ කාලපරිච්ඡේදයේදී එය සියයට 1.9 ක සෘණාත්මක වර්ධනයක් පෙන්නුම් කරන ලදී.

- සලකා බලන කාල සීමාව තුළ මෙම අංශයේ වත්කම්වල ගුණාත්මක බව අඩුවීමක් දක්නට ලැබීය. ආර්ථික කටයුතු මන්දගාමී වීම හේතුවෙන් වත්කම්වල ගුණාත්මකභාවය පිරිහීමේ ලක්ෂණ පෙන්නුම් කරමින් 2018 වසරේ දෙසැම්බර් මාසය අවසානයට වාර්තා වූ සියයට 7.7 ක දළ අක්‍රීය ණය අනුපාතය සියයට 9.6 දක්වා වැඩිවීමක් වාර්තා කළේය. 2018 වසරේ දෙසැම්බර් මස වාර්තා වූ සියයට 57.0 ක් වූ වෙන් කිරීම් ආවරණ අනුපාතය සියයට 58.0 ක් ලෙස සුළු වශයෙන් ඉහළ ගොස් තිබුණි. ණය අලාභ සඳහා ඉහළ ප්‍රතිපාදන සහ ඉහළ වෙන්කිරීම් ආවරණ අනුපාතය හේතුවෙන් ශුද්ධ අක්‍රීය ණය අනුපාතය සියයට 3.1 ක් ලෙස මධ්‍යස්ථ මට්ටමක පැවතිනි. අස්ථාවර දේශපාලන තත්ත්වය හා ආර්ථික මන්දගාමීත්වය හේතුවෙන් අක්‍රීය ණය අනුපාතය තවදුරටත් ඉහළ යනු ඇතැයි බලාපොරොත්තු වේ.
- මෙම අංශයේ ප්‍රසාරණය සඳහා විශාල වශයෙන් අරමුදල් සපයනු ලැබූයේ තැන්පතු මගිනි. මෙම අංශයෙහි අරමුදල් වලින් සියයට 53.0 ක් නියෝජනය කරමින් තැන්පතු ප්‍රමුඛස්ථානයේ පැවති අතර, එය 2018 දෙසැම්බර් මස වාර්තා වූ සියයට 50.1 ක ප්‍රතිශතය හා සසඳන විට වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළේය. මෙය 2018 වසරේ අනුරූප කාල සීමාවේ වාර්තා වූ සියයට 4.6 ක වර්ධනයට සාපේක්ෂව 2019 වසරේ මුල් මාස අට තුළ තැන්පතු සියයට 6.7 කින් (රුපියල් බිලියන 48) වර්ධනය විය. 2018 වසරේ අනුරූප කාල සීමාවේ වාර්තා වූ සියයට 11.3 ක වර්ධනයට (රුපියල් බිලියන 45) සාපේක්ෂව මෙම අංශයේ ණයට ගැනීම් සියයට

1 වි.කේ.එස්. ෆිනැන්ස් ලිමිටඩ්හි බලපත්‍රය 2019 සැප්තැම්බර් 19 දින අවලංගු කරන ලදී.
 2 තැන්පත් භාර නොගන්නා සේවා මධ්‍යස්ථාන, උකස් මධ්‍යස්ථාන, එකතුකිරීමේ මධ්‍යස්ථාන වෙන් ව්‍යාපාර ස්ථාන වේ.

12.3 ක (රුපියල් බිලියන 57) සෘණ වර්ධනයක් පෙන්නුම් කරන ලදී.

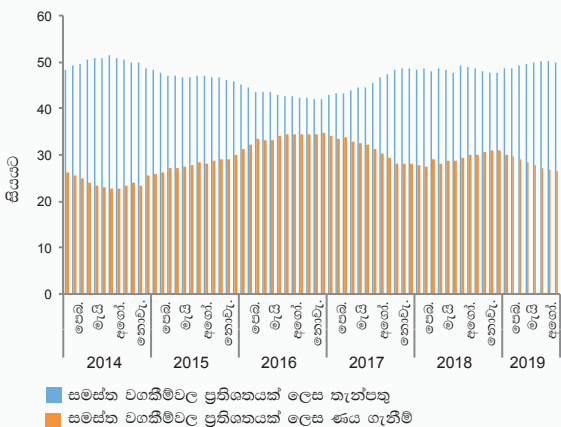
- බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් සහ විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම්වල සමස්ත ද්‍රවශීලතා තත්ත්වයේ අතිරික්තයක් වාර්තා විය. මෙම අංශයේ ව්‍යවස්ථාපිත අවම ද්‍රවශීලතා අවශ්‍යතාවය වන රුපියල් බිලියන 91.7 ට සාපේක්ෂව රුපියල් බිලියන 35.8 ක සමස්ත ද්‍රවශීලතා වත්කම් අතිරික්තයක් 2019 වසරේ අගෝස්තු මස අවසානය වනවිට පෙන්නුම් කරන ලදී. ද්‍රවශීලතා අනුපාතය (තැන්පතු හා ණය ගැනීම් වලට ද්‍රවශීල වත්කම් දක්වන අනුපාතය) 2018 වසරේ දෙසැම්බර් මස අවසානයට වාර්තා වූ සියයට 9.6 ට සාපේක්ෂව සියයට 10.9 ක් දක්වා වැඩි විය. මෙම අනුපාතය වැඩි වීමට හේතුව ලෙස පැවති ද්‍රවශීල වත්කම් ප්‍රමාණය සියයට 12.3 කින් වැඩිවීම දැක්විය හැකිය.
- නියාමන ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතාවය ඉහළ දැමීම හේතුවෙන් ප්‍රාග්ධන මට්ටම වර්ධනය විය. 2018 වසරේ දෙසැම්බර් මස අවසානයේ වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 159.9 ට සාපේක්ෂව රුපියල් බිලියන 20.7 කින් 2019 වසරේ අගෝස්තු මස අවසාන වන විට සමස්ත නියාමන ප්‍රාග්ධන මට්ටම් වර්ධනය විය. මෙම අංශයේ 2018 වසරේ දෙසැම්බර් මස අවසානයේ දී මූලික ප්‍රාග්ධන අනුපාත සහ අවදානම මත බර තැබූ සමස්ත ප්‍රාග්ධන අනුපාත පිළිවෙලින් සියයට 9.8 ක් සහ සියයට 11.1 ක් වූ අතර 2019 අගෝස්තු මස අවසානයේදී පිළිවෙලින් සියයට 11.2 සහ සියයට

12.6 දක්වා වැඩිවිය. කෙසේ වුවද, නියමිත අවම ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතාවයන්ට අනුකූල නොවන දුර්වල මූල්‍ය තත්ත්වයන් පවතින බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් කීපයක් පවතී.

- ප්‍රධාන වශයෙන්ම අක්‍රීය ණය ඉහළ යාම හේතුවෙන් ලාභදායීත්වය අඩුවිය. 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළ බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් සහ විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම් අංශය වාර්තා කල රුපියල් බිලියන 15.5 ක ලාභයට සාපේක්ෂව 2019 වසරේ අදාල කාලපරිච්ඡේදය තුළ රුපියල් බිලියන 9.8 ක ලාභයක් වාර්තා විය. සලකා බලන කාලපරිච්ඡේදය තුළ මෙම අංශයේ ලාභය අඩුවීමට ප්‍රධාන වශයෙන්ම හේතු වූයේ ශුද්ධ පොලී ආන්තිකය අඩුවීම, මෙහෙයුම් වියදම් ඉහළ යාම සහ ඉහළ ණය අලාභ ප්‍රතිපාදන වේ. පොලී වියදම් වාර්ෂිකව සියයට 5.2 (රුපියල් බිලියන 3.0) කින් ඉහළ යාම සහ පොලී ආදායම වාර්ෂිකව සියයට 0.5 කින් (රුපියල් බිලියන 0.6) ඉහළ යෑම හේතුවෙන් ශුද්ධ පොලී ආන්තිකය අඩුවිය. වාර්ෂික වත්කම් මත ප්‍රතිලාභ අනුපාතය සහ හිමිකම් මත ප්‍රතිලාභ අනුපාතය 2018 වසරේ අනුරූප කාල සීමාව තුළ පැවති පිළිවෙලින් සියයට 2.8 හා සියයට 12.9 ට සාපේක්ෂව 2019 වසරේ අගෝස්තු මස අවසානයේදී පිළිවෙලින් සියයට 1.6 හා සියයට 4.3 ක් විය.
- දුර්වල බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් සඳහා තැන්පතු හා ණයගැනීම් මත සීමාවන් පැනවීම සහ ණයදීම් සීමා කිරීම ආදී අර්බුද නිරාකරණය කිරීමේ නියාමන

8.10 රූප සටහන

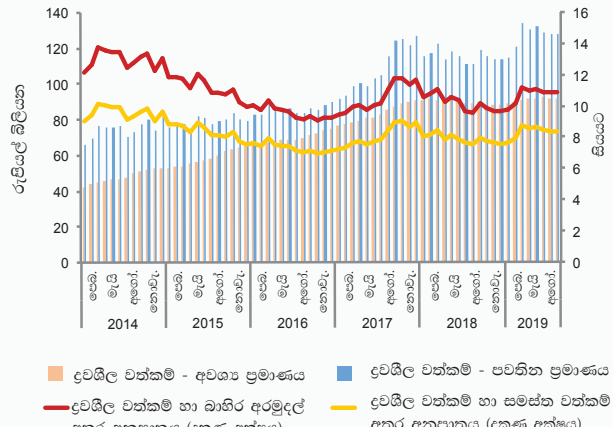
බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් සහ විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම් අංශයේ සමස්ත තැන්පතු සහ ණය ගැනීම්

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

8.11 රූප සටහන

බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් සහ විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම් අංශයේ සමස්ත ද්‍රවශීල වත්කම් සහ ද්‍රවශීලතා අනුපාත

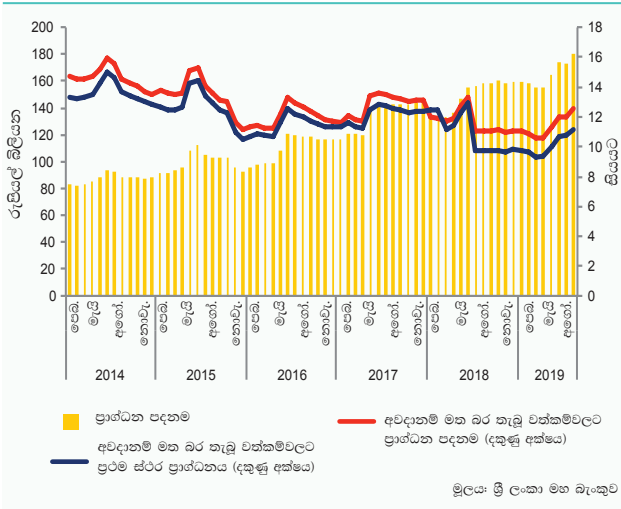

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

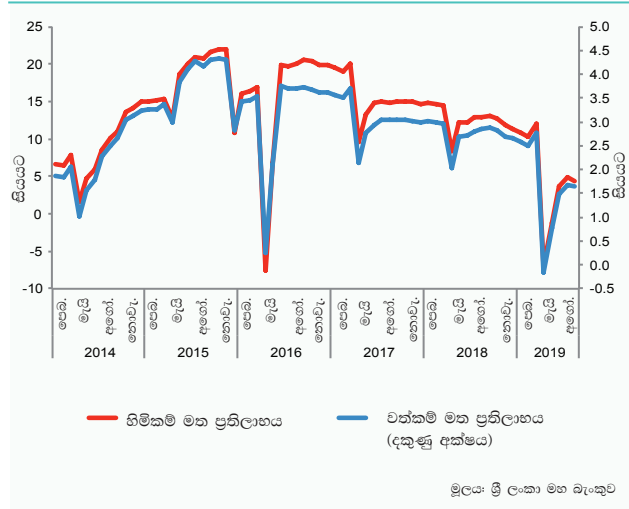
8.12 රූප සටහන

බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් සහ විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම් අංශයේ ප්‍රාග්ධන තත්ත්වය

8.13 රූප සටහන

බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් සහ විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම් අංශයේ වත්කම් මත ප්‍රතිලාභය සහ හිමිකම් මත ප්‍රතිලාභය

ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කරන ලදී. මහ බැංකුව විසින් එක් දුර්වල මුදල් සමාගමක ව්‍යාපාර කටයුතු කළමනාකරනය කිරීම සඳහා මණ්ඩලයක් පත් කරන ලදී. තවද, පාලිත සමාගම් හා ආයෝජන දේපල විකිණීම හරහා තැන්පතු වලින් කොටසක් ගෙවීම ආදී නියාමන ක්‍රියාමාර්ග තවත් එක් දුර්වල මුදල් සමාගමක් සම්බන්ධයෙන් අනුගමනය කරන ලදී. තවත් දුර්වල මුදල් සමාගමක ප්‍රකාශිත රඳවාගත් ලාභය උපයෝගී කරගෙන තැන්පතුවලින් කොටසක් ගෙවීම සිදුකරන ලදී.

ප්‍රාථමික අලෙවිකාර සමාගම්

- ප්‍රාථමික අලෙවිකාර සමාගම්වල සමස්ත වත්කම් සහ සමස්ත ආයෝජන කළඹ 2019 වසරේ පළමු මාස අට තුළ දී අඩුවීමක් පෙන්නුම් කරන ලදී. ප්‍රාථමික අලෙවිකාර සමාගම්වල සමස්ත වත්කම් රුපියල් බිලියන 79.8 දක්වා සියයට 4.5 කින් අඩු වූ අතර, රජයේ සුරැකුම්පත්වල සමස්ත ආයෝජන කළඹ රුපියල් බිලියන 73.7 දක්වා සියයට 4.0 කින් වසරේ පළමු මාස අට තුළ දී පහත වැටුණි. ප්‍රාථමික අලෙවිකාර සමාගම්වල ආයෝජන කළඹ

8.2 සංඛ්‍යා සටහන

බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් සහ විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම් අංශයේ තෝරාගත් දර්ශක

අයිතම	2017 අගෝ. අවසානයට	2018 අගෝ. අවසානයට (අ)	2018 දෙසැ. අවසානයට	2019 අගෝ. අවසානයට (අ)	ලක්ෂ්‍යමය වෙනස %	
					2018 අගෝ. (අ)	2019 අගෝ. (අ)
මුළු වත්කම් - දළ (රු. බිලියන)	1,363.7	1,469.6	1,503.5	1,531.2	7.8	4.2
මුළු වත්කම් - ශුද්ධ (රු. බිලියන)	1,306.8	1,406.4	1,431.3	1,442.4	7.6	2.6
ණය සහ අන්තිකාරම් - දළ (රු. බිලියන)	1,067.0	1,184.6	1,205.0	1,200.3	11.0	1.3
ණය සහ අන්තිකාරම් - ශුද්ධ (රු. බිලියන)	1,020.2	1,125.1	1,137.0	1,115.2	10.3	-0.9
තැන්පතු (රු. බිලියන)	635.6	718.0	716.8	764.6	13.0	6.5
ණය ගැනීම් (රු. බිලියන)	413.2	440.7	463.8	406.9	6.6	-7.7
ප්‍රාග්ධන අරමුදල් (රු. බිලියන)	164.1	184.1	181.6	204.8	12.2	11.2
පළමු පෙළ ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණව අනුපාතය (%)	12.6	9.8	9.8	11.2		
මුළු ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණව අනුපාතය (%)	13.3	11.1	11.1	12.6		
දළ අක්‍රීය ණය අන්තිකාරම් අනුපාතය (%)	5.5	6.9	7.7	9.6		
ශුද්ධ අක්‍රීය ණය අන්තිකාරම් අනුපාතය (%)	1.3	2.2	2.4	3.1		
වත්කම් මත ප්‍රතිලාභ අනුපාතය (බදු පෙර) (%) - වාර්ෂික පදනම මත	3.0	2.8	2.7	1.6		
හිමිකම් මත ප්‍රතිලාභ අනුපාතය (බදු පසු) (%) - වාර්ෂික පදනම මත	14.9	12.9	11.4	4.3		
මුළු වත්කම්වලට ද්‍රවශීල වත්කම් අනුපාතය (%)	8.5	7.5	7.5	8.3		

(අ) සංශෝධිත
(ආ) තාවකාලික

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

8.3 සංඛ්‍යා සටහන
ප්‍රාථමික අලෙවිකාර සමාගම්වල තෝරාගත් දර්ශක

අයිතම	2017 අගෝ. අවසානයට	2018 අගෝ. අවසානයට	2018 දෙසැ. අවසානයට	2019 අගෝ. අවසානයට (අ)	ලක්ෂ්‍යමය වෙනස %	
					2018 අගෝ.	2019 අගෝ. (අ)
මුළු වත්කම් (රු. බිලියන)	67.6	73.9	83.6	79.8	9.2	8.0
සමස්ත කළඹ (රු. බිලියන)	50.6	67.3	76.7	73.7	33.0	9.4
මුළු ප්‍රාග්ධනය (රු. බිලියන)	22.7	11.9	11.5	14.4	-47.4	20.6
බදු පෙර ලාභය (රු. බිලියන)	2.4	1.3	-0.01	3.7	-43.5	180.2
අවදානම් මත බර තැබූ ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණාත්මකතා අනුපාතය (%)	58.8	22.3	21.3	23.0	-36.4	0.7
වත්කම් මත ප්‍රතිලාභ අනුපාතය (%)	4.8	2.8	-0.02	6.9	-2.0	4.1
හිමිකම් මත ප්‍රතිලාභ අනුපාතය (%)	14.2	13.9	2.0	33.1	-0.3	19.2
තෝරන කාලය	1.9	5.1	6.0	4.4	165.4	-12.5
මෙහෙයුම් පිරිවැය මුළු ආදායමේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස	12.1	11.6	12.8	7.0	-0.5	-4.6
මුළු පිරිවැය මුළු ආදායමේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස	24.0	31.8	103.0	13.4	7.8	-18.3
වත්කම් සහ වගකීම් අතර වෙනස (වසර)	2.4	2.5	2.4	2.5	3.9	2.7

(අ) තාවකාලික

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

සටහන: 1. ඉහත දත්ත තුළ එන්ට්‍රස්ට් සෙකියුරිටීස් පී එල් සී හි මූලාශ්‍ර දත්ත අඩංගු නොවේ.
2. 2018 සහ 2019 දත්ත තුළ පරිපූර්ණ ලිමිටඩ් හි දත්ත අඩංගු නොවේ.

සිදුවූ පහතවැටීම මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන්ම හේතුවිය. ප්‍රතිමිලදී ගැනුම් යටතේ ණය ගැනීම් 2018 අගෝස්තු මස අවසානයේදී පැවති අගයට සාපේක්ෂව සියයට 7.1 කින් රුපියල් බිලියන 63.8 දක්වා 2019 වසරේ එම කාල පරිච්ඡේදය තුළ දී අඩුවිය.

- වත්කම් මත ප්‍රතිලාභ අනුපාතය සහ හිමිකම් මත ප්‍රතිලාභ අනුපාතය මගින් ගණනය කරන ලද ප්‍රාථමික අලෙවිකාර සමාගම්වල ලාභදායීත්වය, 2019 අගෝස්තු මස අවසානයේදී පිළිවෙලින් සියයට 6.9 සහ සියයට 33.1 යන අගයන් හි පැවතුණි. 2018 පළමු මාස අට අවසානයේ දී පැවති ලාභය වූ රුපියල් බිලියන 1.4 ට සාපේක්ෂව ප්‍රාථමික අලෙවිකාර සමාගම් 2019 වසරේ අදාළ කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී රුපියල් බිලියන 3.7 ක ලාභයක් වාර්තා කරන ලදී. 2018 අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වූ මාස අටක කාලය තුළ ප්‍රාථමික අලෙවිකාර සමාගම් විසින් වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 0.9 ක සමස්ත ප්‍රතිලාභයට (උපලබ්ධි වූ සහ උපලබ්ධි නොවූ) සාපේක්ෂව 2019 අදාළ කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී එම අගය රුපියල් බිලියන 3.1 ක් දක්වා සැලකිය යුතු වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. රජයේ සුරැකුම්පත්වල එලදා වකුයේ පහළ යෑමේ ප්‍රවණතාවය 2019 වසරේ පළමු මාස අට තුළ දී ප්‍රාථමික අලෙවිකාර සමාගම්වල ලාභදායීත්වය සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය වීමට හේතුවිය.
- 2019 අගෝස්තු අවසානය වනවිට සියලු ප්‍රාථමික අලෙවිකාර සමාගම්³ විසින් සිය ප්‍රාග්ධන මට්ටම අවම ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතාවය වන රුපියල් මිලියන

1000 ට වඩා ඉහළ අගයන්හි පවත්වා ගන්නා ලදී. ප්‍රාථමික අලෙවිකාර සමාගම්වල බර තබන ලද ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණාත්මකතා අනුපාතිකය එහි අවම අගය වන සියයට 10.0 ට වඩා වැඩි අගයක පවත්වා ගත් අතර 2018 අගෝස්තු අවසානය වනවිට පැවති සියයට 22.3 ට සාපේක්ෂව 2019 අගෝස්තු අවසානය වනවිට සියයට 23.0 දක්වා වැඩිවිය.

- ප්‍රාථමික අලෙවිකාර සමාගම්වල අවදානම් ව්‍යුහය වැඩිදියුණු විය. අලෙවිය සඳහා පැවති කළඹ සමස්ත ආයෝජන කළඹට දරන අනුපාතය, 2018 අගෝස්තු මස අවසානයේදී පැවති සියයට 77.7 සිට 2019 අගෝස්තු මස අවසානයේදී සියයට 79.0 දක්වා ආන්තිකව වැඩිවීමක් පමණක් වාර්තා කළ හෙයින් වෙළඳපොළ අවදානම සඳහා නිරාවරණය වීම ස්ථාවරව පැවතිනි. ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් විසින් රඳවාගන්නා අවදානම් රහිත රජයේ සුරැකුම්පත් විශාල ප්‍රමාණය සහ අනපේක්ෂිත ද්‍රවශීලතා පරතර පියවා ගැනීම සඳහා එම රජයේ සුරැකුම්පත් සුරැකුමක් ලෙස භාවිතා කිරීමට ඔවුන්ට ඇති හැකියාව සැලකීමේදී ප්‍රාථමික අලෙවිකාර සමාගම්වල ද්‍රවශීලතා අවදානම අඩු අගයක පැවතිණි. තවද, ද්‍රවශීලතා පරතරයක් ඇති වුවහොත් එය පියවා ගැනීම සඳහා අනපේක්ෂිත මූල්‍ය අවශ්‍යතා සඳහා සැලසුම් බොහෝ ප්‍රාථමික අලෙවිකාර සමාගම් සතුව පැවතුණි.

රක්ෂණ අංශය

- සමස්ත වත්කම්වල සතුටුදායක වර්ධනයක් සමඟ රක්ෂණ අංශයේ සමස්ත කාර්යසාධනය ඉහළ ගියේය. 2018 වසරේ ජුනි මස අවසානයේදී වාර්තා කළ සියයට

³ පරිපූර්ණ ලිමිටඩ් සහ එන්ට්‍රස්ට් සෙකියුරිටීස් පී. එල්.සී. හැර අනෙකුත් සියලුම ප්‍රාථමික අලෙවිකාර සමාගම්

8.4 සංඛ්‍යා සටහන
රක්ෂණ අංශයේ තෝරාගත් දර්ශක

අයිතම	2017 ජුනි අවසානයට	2018 ජුනි අවසානයට	2018 දෙසැ. අවසානයට	2019 ජුනි අවසානයට (අ)	ලක්ෂ්‍යමය වෙනස %	
					2018 ජුනි	2019 ජුනි (අ)
මුළු වත්කම් (රු. බිලියන)	533.1	581.8	606.6	654.0	9.1	12.4
මුළු ආදායම (රු. බිලියන) (ආ)	96.6	108.1	221.2	119.0	11.8	10.2
දළ වාරික ආදායම (රු. බිලියන) (ආ)	76.2	85.8	176.2	93.6	12.6	9.2
ආයෝජන ආදායම (රු. බිලියන) (ආ)	20.5	22.3	45.0	25.4	8.9	13.8
බදු පෙර ලාභය (රු. බිලියන) (ආ)	4.7	21.7	29.5	12.5	364.7	-42.4
ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණාත්මකතා අනුපාතය (%)						
දිගු කාලීන රක්ෂණය	358.0	310.3	312.0	293.0		
සාමාන්‍ය රක්ෂණය	117.0	179.5	204.0	193.0		
රඳවා ගැනීමේ අනුපාතය (%)						
දිගු කාලීන රක්ෂණය	95.9	96.0	95.8	96.1		
සාමාන්‍ය රක්ෂණය	78.5	76.1	77.9	75.7		
හිමිකම් අනුපාතය (%)						
දිගු කාලීන රක්ෂණය	36.9	44.2	46.2	47.5		
සාමාන්‍ය රක්ෂණය	63.9	63.7	63.7	63.2		
ඒකාබද්ධ මෙහෙයුම් අනුපාතය (%)						
දිගු කාලීන රක්ෂණය	86.2	98.0	101.0	98.4		
සාමාන්‍ය රක්ෂණය	102.9	101.4	102.9	103.5		
වත්කම් මත ප්‍රතිලාභය (%)						
දිගු කාලීන රක්ෂණය	1.8	8.5	4.9	10.8		
සාමාන්‍ය රක්ෂණය	8.9	5.1	5.4	4.6		
හිමිකම් මත ප්‍රතිලාභය (%) - සාමාන්‍ය රක්ෂණය	18.8	10.4	11.2	9.6		
ප්‍රාග්ධන අනුපාතය (%) - සාමාන්‍ය රක්ෂණය	17.1	18.0	18.1	17.8		

(අ) තාවකාලික

(ආ) කාලපරිච්ඡේදය තුළ

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා රක්ෂණ නියාමන කොමිෂන් සභාව

9.1 වර්ධනයට සාපේක්ෂව රක්ෂණ අංශයේ සමස්ත වත්කම් 2019 වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයේදී සියයට 12.4 කින් වර්ධනය විය. රක්ෂණ අංශයේ දළ ලියාහල වාරික ආදායම 2018 ජුනි මස අවසානයේදී වාර්තා කල සියයට 12.6 ක වර්ධනයට සාපේක්ෂව 2019 වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයේදී සියයට 9.2 ක් දක්වා මන්දගාමී විය. දිගුකාලීන රක්ෂණ අංශයෙහි දළ ලියාහල වාරික ආදායම 2019 ජුනි මස අවසානයේදී සියයට 9.9 ක වර්ධනයක් වාර්තා කරන විට සාමාන්‍ය රක්ෂණ අංශයෙහි එම වර්ධනය සියයට 8.6 ක් විය. සාමාන්‍ය රක්ෂණ අංශයෙහි අනු අංශ අතරින්, සෞඛ්‍යය රක්ෂණ අංශයේ දළ ලියාහල වාරික ආදායම සියයට 31.2 ක ඉහළම වර්ධන වේගය වාර්තා කල අතර, ගිනි රක්ෂණය සියයට 28.3 කින්ද, මුහුදු රක්ෂණය සියයට 4.5 කින් සහ රථ වාහන රක්ෂණය සියයට 3.1 කින්ද වර්ධනය විය. 2018 වසරේ අනුරූප කාල පරිච්ඡේදය හා සැසඳීමේදී ගිනි රක්ෂණයෙහි, සෞඛ්‍යය රක්ෂණයෙහි සහ මුහුදු රක්ෂණයෙහි දළ ලියාහල වාරික ආදායම වර්ධනය වීමක් වාර්තා කල අතර රථවාහන රක්ෂණයෙහි දළ ලියාහල වාරික ආදායම පහත වැටීමක් දක්නට ලැබුණි.

- 2019 වසරේ පළමු භාගය තුළ දී රක්ෂණ අංශයෙහි ලාභය පහත වැටීමක් පෙන්නුම් කරන ලදී. මෙම අංශයෙහි සමස්ත ලාභය 2019 වසරේ ජුනි මස අවසානය වනවිට ප්‍රධාන වශයෙන් පදනම් වර්ෂයෙහි

බලපෑම හේතුවෙන් සියයට 42.4 කින් පහත වැටුණි. දිගුකාලීන රක්ෂණ අංශයෙහි ලාභය සියයට 51.6 කින් සැලකිය යුතු ලෙස පහත වැටුණු අතර සාමාන්‍ය රක්ෂණ අංශයෙහි ලාභය සියයට 5.4 කින් පහත වැටුණි. රක්ෂණ සමාගම් දෙකක් විසින් සිදුකරන ලද අතිරික්ත හුවමාරු කිරීම්වල ප්‍රතිඵලයක් ලෙස 2018 වසරේ ජුනි මස අවසානයේදී දිගුකාලීන රක්ෂණ අංශය අසාමාන්‍ය ඉහළ ලාභයක් වාර්තා කළේය. ශ්‍රී ලංකා රක්ෂණ නියාමන කොමිෂන් සභාව විසින් නිකුත් කල රෙගුලාසිවලට අනුකූලව ජීවිත රක්ෂණ හිමියන්ගේ වගකීම තක්සේරු කිරීමේ ක්‍රමවේදයට සිදු කරන ලද වෙනස්කම් තුළින් මෙම අතිරික්තය නිර්මාණය විය. 2018 වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයේ වාර්තා කල මෙම ඉහළ ලාභය හේතුවෙන් පදනම් අගය ඉහළ අගයක් ගැනීම මෙම වසරේ ලාභයෙහි වර්ධනය අඩාල වීමට හේතුවිය. රක්ෂණ අංශයෙහි සමස්ත ලාභය සඳහා දිගු කාලීන රක්ෂණ අංශයේ දායකත්වය සියයට 67.1 ක් විය.

ඒකක භාර අංශය

- 2019 වසරේ පළමු භාගය තුළ දී ඒකක භාර අංශයෙහි කාර්යසාධනය ඉහළ යෑමක් පෙන්නුම් කළේය. 2019 ජුනි මස අවසානය වන විට ඒකක භාර ගණන 4 කින් පහත වැටුනද 2018 ජුනි මස අවසානයේදී 41,200

8.5 සංඛ්‍යා සටහන
ඒකක භාර අංශයේ තෝරාගත් දර්ශක

අයිතම	2017 ජූනි අවසානයට	2018 ජූනි අවසානයට	2018 දෙසැ. අවසානයට	2019 ජූනි අවසානයට (අ)	ලක්ෂ්‍යමය වෙනස %	
					2018 ජූනි	2019 ජූනි (අ)
සමස්ත වත්කම් (රු. බිලියන)	104.3	64.8	64.3	75.5	-37.9	16.5
ශුද්ධ වත්කම් වටිනාකම (රු. බිලියන)	103.3	64.6	64.2	75.2	-37.4	16.4
ආයෝජන (රු. බිලියන)	102.3	64.8	64.3	75.3	-36.7	16.3
කොටස්වල	14.4	11.1	9.5	8.0	-22.8	-27.4
රජයේ සුරැකුම්පත්වල	42.8	5.3	2.5	4.0	-87.6	-24.4
වෙනත් (උදා: වාණිජ පත්‍ර, ණයකර, භාරකාර සහතික පත්‍ර සහ බැංකු තැන්පත්)	45.2	48.4	52.4	63.3	7.1	30.8
කොටස්වල ආයෝජනය ශුද්ධ වත්කම්වල ප්‍රතිශතයක් ලෙස	13.9	17.2	14.7	10.7		
රජයේ සුරැකුම්පත්වල ආයෝජනය ශුද්ධ වත්කම්වල ප්‍රතිශතයක් ලෙස	41.0	8.2	3.8	5.3		
වෙනත් ආයෝජනයන් ශුද්ධ වත්කම්වල ප්‍රතිශතයක් ලෙස	43.8	74.9	81.5	84.1		
මුළු ඒකක හිමිකරුවන්ගේ සංඛ්‍යාව	40,651	41,200	42,093	44,224		
ඒකක නිකුත් ගණන (බිලියන)	6.7	2.0	3.4	3.6		
ඒකක භාර සංඛ්‍යාව	76	79	75	75		

(අ) තාවකාලික

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා ඒකක භාර සංගමය
ශ්‍රී ලංකා සුරැකුම්පත් සහ විනිමය කොමිෂන් සභාව

ක්වූ සමස්ත ඒකක හිමිකරුවන් ගණන 2019 ජූනි මස අවසානය වනවිට 44,224 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. ඒකක භාර අංශයේ ශුද්ධ වත්කම් වටිනාකම පසුගිය වසරේ පහත වැටුණද මේ වසරේදී සියයට 16.4 ක වර්ධනයක් වාර්තා කරන ලදී. සලකා බැලෙන කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී ඒකක භාර අංශය විසින් කොටස් වෙළඳපොළෙහි සිදුකළ ආයෝජන සියයට 27.4 කින් පහත වැටුණු අතර අනෙකුත් සුරැකුම්පත්වල සිදුකළ ආයෝජන සියයට 30.8 කින් වර්ධනය විය.

තැරැව්කාර සමාගම් අංශයේ ආදායම රුපියල් මිලියන 239.6 දක්වා සියයට 37.7 කින් 2019 ජූනි මස වන විට පහත වැටුණි. මෙම පහත වැටීමත් සමඟම 2018 වසරේ ජූනි මස අවසානයේදී මෙම අංශය වාර්තා කරන ලද රුපියල් මිලියන 57.9 ක් වූ අලාභ ප්‍රමාණය 2019 ජූනි මස වනවිට රුපියල් මිලියන 184 දක්වා පහත වැටුණි. මෙම කාලපරිච්ඡේදය තුළ මෙම අංශයෙහි ශුද්ධ ප්‍රාග්ධනය සියයට 8.4 කින් පහත වැටුණි.

කොටස් තැරැව්කාර සමාගම් අංශය

- කොටස් වෙළඳපොළෙහි වූ අසතුටුදායක කාර්යසාධනය සමඟ මෙම වසරේදී කොටස් තැරැව්කාර සමාගම් අංශයෙහි සමස්ත කාර්යසාධනය පහත වැටීමක් පෙන්නුම් කරන ලදී. පසුගිය වසරට සාපේක්ෂව දෛනික සාමාන්‍ය පිරිවැටුම පහත වැටීම හේතුවෙන් කොටස්

විශ්‍රාම අරමුදල්

- ශ්‍රී ලංකාවේ විශාලතම විශ්‍රාම අරමුදල වන සේවක අර්ථසාධක අරමුදලේ වත්කම් පදනම 2019 වසරේ ජූනි මාසය වන විට රුපියල් ට්‍රිලියන 2.4 ඉක්මවීය. සේවක අර්ථසාධක අරමුදලෙහි සමස්ත සාමාජික ගිණුම් ප්‍රමාණය 2018 වසරේ දෙසැම්බර් මස වනවිට පෙර වසරට සාපේක්ෂව සියයට 3.9 ක වැඩිවීමක්, එනම් මිලියන 18.7 ක් දක්වා වර්ධනය විය.

8.6 සංඛ්‍යා සටහන
කොටස් තැරැව්කාර සමාගම් අංශයේ තෝරාගත් දර්ශක

අයිතම	2017 ජූනි අවසානයට	2018 ජූනි අවසානයට	2018 දෙසැ. අවසානයට	2019 ජූනි අවසානයට (අ)	ලක්ෂ්‍යමය වෙනස %	
					2018 ජූනි	2019 ජූනි (අ)
මුළු වත්කම් (රු. බිලියන)	12.8	10.5	8.7	7.5	-18.4	-27.9
මුළු වගකීම් (රු. බිලියන)	7.3	5.0	3.3	2.5	-31.7	-49.5
ශුද්ධ ප්‍රාග්ධනය (රු. බිලියන)	5.6	5.5	5.3	5.0	-1.0	-8.4
ආදායම (රු. මිලියන) (අ)	447.2	384.6	502.0	239.6	-14.0	-37.7
බදු පෙර ශුද්ධ ලාභය/ (අලාභය) (රු. මිලියන) (අ)	35.3	-57.9	1.9	-184.1	-263.8	-218.2

(අ) තාවකාලික

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා සුරැකුම්පත් සහ විනිමය කොමිෂන් සභාව

8.7 සංඛ්‍යා සටහන
විශ්‍රාම අරමුදල්වල තෝරාගත් දර්ශක

අයිතම	සේවක අර්ථසාධක අරමුදල			සේවා නියුක්තයන්ගේ භාර අරමුදල		
	2018 ජූනි අවසානයට	2019 ජූනි අවසානයට (අ)	වෙනස (%) (අ)	2018 ජූනි අවසානයට	2019 ජූනි අවසානයට (අ)	වෙනස (%) (අ)
මුළු දායකත්වය (රු. බිලියන) (ආ)	71.0	78.3	10.3	12.3	13.4	8.9
මුළු ප්‍රතිලාභ ගෙවීම් (රු. බිලියන) (ආ)	50.4	64.0	27.0	9.4	10.2	8.7
මුළු වත්කම් (රු. බිලියන)	2,191	2,428	10.8	295.0	327.7	11.1
මුළු ආයෝජන කළඹ (රු. බිලියන)	2,111	2,425	14.9	277.9	308.3	10.9
එයින් රජයේ සුරැකුම්පත් (%)	91.6	94.0	2.14	75.0	77.8	3.7
දළ ආදායම (රු. බිලියන) (ආ)	112.2	115.3	2.8	14.5	15.9	9.9

(අ) තාවකාලික
(ආ) කාලපරිච්ඡේදය තුළ

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව
සේවා නියුක්තයන්ගේ භාර අරමුදල් මණ්ඩලය

- පසුගිය වසරේ පළමු මාස හය සමඟ සසඳන කල මේ වසරේ මුල් මාස හය තුළදී සමස්ත දායක මුදල් ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 78.3 ක් දක්වා සියයට 10.3 කින් වර්ධනය වූ අතර, ප්‍රතිලාභ ආපසු ගෙවීම් සියයට 27.0 කින්, එනම් රුපියල් බිලියන 64.0 ක් දක්වා වැඩි විය. ඒ අනුව, 2019 වසරේ ජූනි මාසයෙන් අවසන් වන මාස හයක කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී ශුද්ධ දායකත්ව මුදල් ලැබීම් ප්‍රමාණය (දායකත්ව මුදල් ලැබීම්වලින් ප්‍රතිලාභ ගෙවීම් අඩු කළ පසු) රුපියල් බිලියන 14.3 ක් විය.
- සේවක අර්ථසාධක අරමුදලේ සමස්ත වත්කම් ප්‍රමාණය 2019 ජූනි 30 දිනෙන් අවසන් වන මාස 12 ක කාලපරිච්ඡේදය සඳහා රුපියල් බිලියන 2,428 දක්වා සියයට 10.8 කින් වර්ධනය විය. සේවක අර්ථසාධක අරමුදලේ සමස්ත ආයෝජන කළඹ වටිනාකම ද සියයට 14.9 කින් වර්ධනය වූ අතර, එය 2019 ජූනි මස අවසානය වන විට රුපියල් බිලියන 2,425 ක් විය. මෙම ආයෝජන කළඹෙහි සංයුතිය සියයට 94.0 ක් රාජ්‍ය සුරැකුම්පත්වලින් ද සියයට 2.6 ක් ව්‍යාපාර කොටස්වලින් ද සියයට 2.5 ක් සාංගමික ණය උපකරණ, භාරකාර සහතිකපත් සහ ප්‍රතිවිකුණුම්වලින් සමන්විත වූ අතර, සියයට 0.9 ක් ස්ථාවර තැන්පතු වලින් ද සමන්විත විය. 2019 වසරේ මුල් මාස හය සඳහා අරමුදලෙහි ඇස්තමේන්තුගත දළ ආයෝජන ආදායම රුපියල් බිලියන 115.0 ක් ලෙස වාර්තා වූ අතර, 2018 වසරේ අදාළ කාලපරිච්ඡේදය සමඟ සසඳන කල මෙය සියයට 2.8 ක වර්ධනයකි.
- 2019 ජූනි මස අවසානයේදී සේවා නියුක්තයන්ගේ භාර අරමුදල වත්කම් සහ ශුද්ධ දායකත්වය අතින් වර්ධනය විය. සමස්ත වත්කම් 2018 ජූනි මස අවසානයට සාපේක්ෂව 2019 ජූනි මස අවසානයේදී සියයට 11.1 කින් වර්ධනය වී රුපියල් බිලියන 327.7 ක

- මට්ටමක පැවතුනි. සලකා බලන කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී සේවා නියුක්තයන්ගේ භාර අරමුදලෙහි ශුද්ධ දායකත්වය රුපියල් බිලියන 3.2 ක් දක්වා සියයට 10.3 කින් වර්ධනය විය. සේවා නියුක්තයන්ගේ භාර අරමුදලෙහි ආයෝජන කළඹ රජයේ සුරැකුම්පත්වල සංකේන්ද්‍රණය වී තිබූ අතර, 2019 ජූනි මස අවසානය වන විට එය මුළු ආයෝජන කළඹින් සියයට 77.8 ක් විය. අරමුදල මගින් කොටස් වෙළඳපොළ සමස්ත ආයෝජන සහ සාංගමික ණය සුරැකුම්පත්වල සිදු කල ආයෝජන මුළු ආයෝජනවලින් පිළිවෙලින් සියයට 3.5 ක් හා සියයට 1.1 ක් විය.
- 2019 ජූනි මස අවසානය වන විට රාජ්‍ය සේවා අර්ථසාධක අරමුදල වත්කම් අනුව ගත්කල අඩුවීමක් පෙන්වූ අතර, සාමාජිකයින් සංඛ්‍යාව සහ ශුද්ධ දායකත්වයෙහි වර්ධනයක් පෙන්වීය. සක්‍රීය සාමාජිකයින් සංඛ්‍යාව 2018 ජූනි අවසානයේදී වාර්තා කල 228,700 ට සාපේක්ෂව 2019 ජූනි මස අවසානයේදී 230,414 ක් දක්වා වැඩිවිය. මෙම කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී මෙම අරමුදලෙහි සමස්ත වත්කම් රුපියල් බිලියන 62.7 ක් දක්වා සියයට 2.4 කින් පහත වැටුණු අතර ආයෝජන රුපියල් බිලියන 58.8 ක් දක්වා සියයට 6.2 කින් පහත වැටුනි. කෙසේ වුවද, ශුද්ධ දායකත්වය 2018 ජූනි මස අවසානයේදී පැවති රුපියල් මිලියන 50.9 ට සාපේක්ෂව 2019 ජූනි මස අවසානයේදී රුපියල් මිලියන 240.3 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. රජයේ සුරැකුම්පත්වල ආයෝජන මුළු ආයෝජන වලින් සියයට 44.0 ක් විය. 2019 පළමු භාගයේදී සාමාජික ශේෂයන් මත ප්‍රතිලාභ අනුපාතය සියයට 12.6 ක් විය.
- අනුමතකල පුද්ගලික අර්ථසාධක අරමුදල්වල ලියාපදිංචි කොට ඇති ආයතන වසාදැමීම හේතුවෙන් 2018 ජූනි මස අවසානයේදී 127 ක්වූ අරමුදල් සංඛ්‍යාව 2019 ජූනි

මස අවසානයේදී අරමුදල් 123 දක්වා තවදුරටත් පහත වැටුණි. ඒ අනුව අනුමතකල පුද්ගලික අර්ථසාධක අරමුදල්වල ලියාපදිංචි සමස්ත සාමාජිකයින් සංඛ්‍යාව 2018 ජුනි මස අවසානයේදී වාර්තා කල 169,201 සිට 134,465 ක් දක්වා පහත වැටුණි. 2018 වසරේ අදාල කාලපරිච්ඡේදයට සාපේක්ෂව 2019 ජුනි මස අවසානය වන විට අනුමතකල පුද්ගලික අර්ථසාධක අරමුදල්වල සමස්ත වත්කම් රුපියල් බිලියන 174.5 ක් දක්වා සියයට 2.9 කින් පහත වැටුණි.

මූල්‍ය වෙළඳපොළ සංවර්ධනයන්

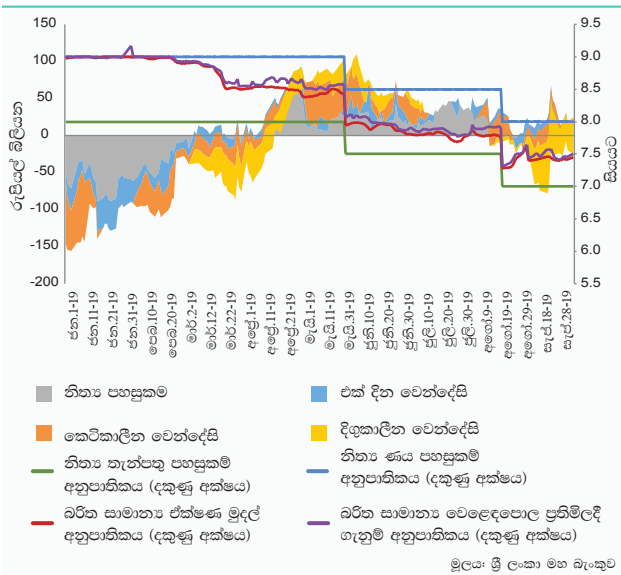
දේශීය මුදල් වෙළඳපොළ

- 2019 පළමු මාස තුනෙහිදී නිත්‍ය පොලී අනුපාතික කොරිඩෝවෙහි ඉහළ සීමාව ආසන්නයේ පැවති බරිත සාමාන්‍ය එක්ෂණ මුදල් අනුපාතිකය මුදල් ප්‍රතිපත්තිය ලිහිල් කිරීමට ගත් ක්‍රියාමාර්ග හේතුවෙන් අඩු වූ අතර, තවදුරටත් සිදුකළ සක්‍රීය විවට වෙළඳ කටයුතු හමුවේ එම අනුපාතිකය නිත්‍ය පොලී අනුපාතික කොරිඩෝවෙහි මධ්‍ය ආසන්නයේ පවත්වා ගැනීමට හැකි විය. විදේශීය අංශයෙහි පැවැති ප්‍රවණතා පිළිබඳව සැලකිලිමත් වීම හේතුකොටගෙන 2018 අවසාන භාගයේ මෙන්ම 2019 මුල් භාගයේදී බරිත සාමාන්‍ය එක්ෂණ මුදල් අනුපාතිකය, නිත්‍ය පොලී අනුපාතික කොරිඩෝවෙහි ඉහළ සීමාවෙහි පවත්වා ගන්නා ලදී. 2019 මාර්තු මස 01 වැනි දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අනුපාතය සියයට 6.00 සිට සියයට 5.00 දක්වා පදනම් අංක සියයකින් අඩු කරමින් රුපියල් බිලියන 60.0 ක ද්‍රවශීලතාවක් දේශීය මුදල් වෙළඳපොළට මුදාහරිනු ලැබුවද, බරිත සාමාන්‍ය එක්ෂණ මුදල් අනුපාතිකය තවදුරටත් නිත්‍ය පොලී අනුපාතික කොරිඩෝවෙහි ඉහළ සීමාවේ පැවතුණි. විදේශීය අංශයෙහි පැවති හිතකර තත්ත්වයන් මෙන්ම, 2019 අප්‍රේල් මැද භාගය දක්වා මුදල් වෙළඳපොළෙහි පැවති හිතකර ද්‍රවශීලතා තත්ත්වයන් සැලකිල්ලට ගෙන බරිත සාමාන්‍ය එක්ෂණ මුදල් අනුපාතිකය නිත්‍ය පොලී අනුපාතික කොරිඩෝවෙහි මධ්‍ය අගය වෙත නැඹුරු වීමට ඉඩ සලසන ලදී. 2019 මැයි මාසයේදී, නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය සහ නිත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය, පිළිවෙළින්, සියයට 7.50 සහ සියයට 8.50 දක්වා පදනම් අංක 50 බැගින් අඩු කිරීමට අනුකූලව බරිත සාමාන්‍ය එක්ෂණ මුදල් අනුපාතිකය ද නිත්‍ය පොලී අනුපාතික කොරිඩෝවෙහි මධ්‍ය අනුපාතිකයට වඩා පහළ මට්ටමක් දක්වා අඩුවිය.

දේශීය මුදල් වෙළඳපොළෙහි අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාවක් පැවතියද, 2019 අගෝස්තු මුල් භාගයේ සිට බරිත සාමාන්‍ය එක්ෂණ මුදල් අනුපාතිකය ඉහළ යෑමේ ප්‍රවණතාවක් පෙන්වීය. බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු අතර ද්‍රවශීලතාව බෙදී යෑමේ අසමතුලිතතාව සහ බලපත්‍රලාභී විදේශීය වාණිජ බැංකුවල එක්ෂණ මුදල් වෙළඳපොළ සහභාගීත්වය අවම වීම එක්ෂණ මුදල් වෙළඳපොළෙහි පොලී අනුපාතය ඉහළ යෑමට හේතු විය. එසේ වුවද, මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරයට අනුකූලව කෙටිකාලීන පොලී අනුපාතික පවත්වාගෙන යෑමේ අරමුණෙන් මහ බැංකුව විසින් සිදු කරන ලද විවට වෙළඳ කටයුතුවලට ප්‍රතිචාර දක්වමින් බරිත සාමාන්‍ය එක්ෂණ මුදල් අනුපාතිකය නිත්‍ය පොලී අනුපාතික කොරිඩෝවෙහි පහළ සීමාව වෙත නැඹුරු වීමේ ප්‍රවණතාවක් පෙන්වීය. මේ සමඟම, 2019 අගෝස්තු මාසයේදී නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය සහ නිත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය, පිළිවෙළින්, සියයට 7.00 සහ සියයට 8.00 දක්වා පදනම් අංක 50 බැගින් අඩු කිරීම හේතුවෙන් බරිත සාමාන්‍ය එක්ෂණ මුදල් අනුපාතිකය තවදුරටත් පහළ යෑමක් පෙන්වුණි. ඒ ආකාරයෙන් මහ බැංකුවේ මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරයට අනුකූලව පවත්වන ලද විවට වෙළඳ කටයුතු තුළින් බරිත සාමාන්‍ය එක්ෂණ මුදල් අනුපාතිකය නිත්‍ය පොලී අනුපාතික කොරිඩෝවෙහි මධ්‍ය ආසන්නයෙහි පවත්වා ගනු ලැබීය. 2019 සැප්තැම්බර් මස ආරම්භයේදී බැංකු නොවන ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් සඳහා වන ද්‍රවශීලතා ආධාරක පහසුකම

8.14 රූප සටහන

නිත්‍ය පොලී අනුපාතික කොරිඩෝව, බරිත සාමාන්‍ය එක්ෂණ මුදල් අනුපාතිකය සහ වෙළඳපොළ ද්‍රවශීලතාව

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

හඳුන්වාදීම ද බරින් සාමාන්‍ය ඒකික මුදල් අනුපාතිකය අපේක්ෂිත මට්ටමෙහි පවත්වා ගැනීමට මහ බැංකුවට උපයෝගී වූ අතර, එමගින් විවට වෙළඳ කටයුතු හරහා වෙළඳපොළ වෙත සංඥා කිරීමේ ක්‍රමවේදය වඩාත් දියුණු විය. මෙම කාලය තුළ දී වෙළඳපොළ බරින් සාමාන්‍ය ප්‍රතිමිලදීගැනුම් අනුපාතිකය ද බරින් සාමාන්‍ය ඒකික මුදල් අනුපාතිකයෙහි හැසිරීමට සමාන ප්‍රවණතාවක් පෙන්නුම් කළේය. බැංකු නොවන ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් සඳහා ද්‍රවශීලතා ආධාරක පහසුකම හඳුන්වා දීමත් සමඟ වෙළඳපොළ බරින් සාමාන්‍ය ඒකික මුදල් අනුපාතිකය සහ බරින් සාමාන්‍ය වෙළඳපොළ ප්‍රතිමිලදී ගැනුම් අනුපාතිකය අතර පැවති පරතරයද අඩුවිය. 2019 සැප්තැම්බර් මස අවසානය වනවිට බරින් සාමාන්‍ය ඒකික මුදල් අනුපාතිකය සහ බරින් සාමාන්‍ය වෙළඳපොළ ප්‍රතිමිලදී ගැනුම් අනුපාතිකය, පිළිවෙළින්, සියයට 7.45 ක් සහ සියයට 7.50 ක් විය.

- මෙම වසරේ පළමු මාස නවය තුළ දේශීය මුදල් වෙළඳපොළෙහි ද්‍රවශීලතාව මිශ්‍ර හැසිරීමක් පෙන්නුම් කළේය. වෙළඳපොළ තුළ ප්‍රමාණවත් ද්‍රවශීලතාවක් පවත්වා ගැනීම මගින් බරින් සාමාන්‍ය ඒකික මුදල් අනුපාතිකය විශාල වශයෙන් විචලනය වීම වළක්වා ගත් අතර, මහ බැංකුව විසින් මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරයට අනුකූල වන පරිදි බරින් සාමාන්‍ය ඒකික මුදල් අනුපාතිකය නිත්‍ය පොලී අනුපාතික කොරිඩෝව තුළ පවත්වා ගෙන යෑම සඳහා ද්‍රවශීලතා කළමනාකරණ මෙහෙයුම් සිදුකරන ලදී. ඒ අනුව, 2019 වසරේ පළමු මාස තුන ඇතුළත මහ බැංකුව විසින් එක්දින, කෙටිකාලීන හා දිගුකාලීන ප්‍රතිවිකුණුම් වෙන්දේසි පැවැත්වීම හරහා තාවකාලික පදනමින් ද්‍රවශීලතාව වෙළඳපොළට මුදාහැරීමට මෙන්ම, ස්ථිර පදනමින් වෙළඳපොළට ද්‍රවශීලතාව මුදාහැරීම සඳහා භාණ්ඩාගාර බිල්පත් නිත්‍ය පදනම මත මිලදී ගැනීමේ වෙන්දේසි ද පවත්වමින් විවට වෙළඳ කටයුතු සක්‍රීය ලෙස සිදු කරන ලදී. තවද, 2018 නොවැම්බර් මසදී සිදු කරන ලද ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අවශ්‍යතා අනුපාතිකයේ අඩු කිරීමට අමතරව දේශීය මුදල් වෙළඳපොළ තුළ ද්‍රවශීලතාව මත වන පීඩනය අඩු කිරීම සඳහා මහ බැංකුව විසින් 2019 මාර්තු මස 01 වැනි දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අවශ්‍යතා අනුපාතය පදනම් අංක සියයකින් සියයට 5.00 දක්වා අඩු කරන ලදී. ප්‍රධාන වශයෙන්ම, මහ බැංකුව විසින් සිදු කරන ලද විදේශ විනිමය ආශ්‍රිත ගනුදෙනු මෙන්ම අප්‍රේල් උත්සව සමය සඳහා මහජනයාගේ

මුදල් අවශ්‍යතා සපුරාලීමට වාණිජ බැංකු විසින් මහ බැංකුව වෙතින් මුදල් ආපසු ගැනීම් ඉහළ යෑම හේතුකොටගෙන 2019 අප්‍රේල් මස මැද භාගය පමණ දක්වා දේශීය මුදල් වෙළඳපොළ තුළ ද්‍රවශීලතා හිඟ යක් පැවතුණි. ඉන්පසුව, ප්‍රධාන වශයෙන් ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුතුවෙන් ලද අරමුදල් දේශීය මුදලට පරිවර්තනය කිරීම, මහ බැංකුව විසින් විදේශ විනිමය මිලදී ගැනීම සහ උත්සව සමයෙන් පසු මහ බැංකුව වෙත ආපසු මුදල් තැන්පතු ලැබීම හේතුකොටගෙන, මෙතෙක් හිඟ තත්ත්වයෙන් පැවති මුදල් වෙළඳපොළ ද්‍රවශීලතාව, 2019 අප්‍රේල් මස මැද භාගයේ සිට අතිරික්ත තත්ත්වයක් බවට පත්විය. ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අනුපාතයෙහි සිදු කරන ලද වෙනස් කිරීම් මෙන්ම, සුදුසු පරිදි විවට වෙළඳ කටයුතු සිදු කිරීම හේතුකොට ගෙන බරින් සාමාන්‍ය ඒකික මුදල් අනුපාතිකය ක්‍රමයෙන් අඩුවිය. දේශීය මුදල් වෙළඳපොළෙහි පැවති අතිරික්ත රුපියල් ද්‍රවශීලතාව, මහ බැංකුව විසින් 2019 මැයි මස සිට එක්දින, කෙටිකාලීන සහ දිගුකාලීන ප්‍රතිමිලදී ගැනුම් වෙන්දේසි හරහා අවශෝෂණය කරනු ලැබීය. වෙළඳපොළ ද්‍රවශීලතාව අතිරික්ත මට්ටමක පැවතියද, එය ප්‍රධාන වශයෙන්ම බලපත්‍රලාභී විදේශීය වාණිජ බැංකු කිහිපයකට සීමා වී පැවතිණි. ඒ අනුව, දේශීය මුදල් වෙළඳපොළෙහි ද්‍රවශීලතා අතිරික්තයක් පැවතිය ද අසමතුලිත ද්‍රවශීලතා ව්‍යාප්තිය සලකා බලමින් බරින් සාමාන්‍ය ඒකික මුදල් අනුපාතිකය පහළට නැඹුරු කර වීමේ අරමුණ ඇතිව මහ බැංකුව විසින් එක්දින සහ කෙටිකාලීන ප්‍රතිවිකුණුම් වෙන්දේසි පවත්වන ලදී. විදේශ විනිමය හුවමාරු ගිවිසුම් මෙන්ම, මහ බැංකුව සතු භාණ්ඩාගාර බිල්පත් පරිණත වීම හේතුවෙන් 2019 අගෝස්තු මාසයේදී දේශීය මුදල් වෙළඳපොළ තුළ නැවතත් ද්‍රවශීලතා හිඟයක් ඇතිවිය. එයට පිළියමක් වශයෙන්, තාවකාලික පදනමින් ද්‍රවශීලතාව වෙළඳපොළට ලබා දීම සඳහා මහ බැංකුව විසින් එක්දින, කෙටිකාලීන හා දිගුකාලීන ප්‍රතිවිකුණුම් වෙන්දේසි පවත්වනු ලැබූ අතර, ස්ථිර පදනමින් ද්‍රවශීලතාව වෙළඳපොළට මුදාහැරීම සඳහා භාණ්ඩාගාර බිල්පත් නිත්‍ය පදනම මත මිලට ගැනීමේ වෙන්දේසි ද පවත්වන ලදී. මීට අමතරව, දේශීය මුදල් වෙළඳපොළෙහි ද්‍රවශීලතා මට්ටමෙහි සිදුවිය හැකි වෙනස්වීම් සලකා බලමින්, 2019 සැප්තැම්බර් මස මැද භාගයේ සිට දේශීය මුදල් වෙළඳපොළ වෙත ස්ථිර පදනම මත ද්‍රවශීලතාව

මුදාහැරීම සඳහා මහ බැංකුව විසින් නිත්‍ය පදනම මත ද්විතියික වෙළඳපොළෙන් භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර මිලට ගැනීමේ වෙන්දේසි පවත්වන ලදී. ඒ අනුව, 2019 සැප්තැම්බර් මාසයේදී, නිත්‍ය පදනම මත භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර මිලදීගැනීමේ වෙන්දේසි මගින් මහ බැංකුව විසින් රුපියල් බිලියන 8.4 ක් පමණ දේශීය මුදල් වෙළඳපොළ වෙත මුදාහරින ලදී. මීට අමතරව, ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුතුවෙන් ලද අරමුදල් දේශීය මුදලට පරිවර්තනය කිරීම ද 2019 සැප්තැම්බර් මාසයේදී දේශීය මුදල් වෙළඳපොළ ද්‍රවශීලතා මට්ටම ඉහළ යෑමට හේතුවිය. තවද, බැංකු නොවන ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන්ගේ කෙටිකාලීන අරමුදල් අවශ්‍යතා සපුරාලීම සඳහා 2019 සැප්තැම්බර් මාසයේදී මහ බැංකුව විසින් ද්‍රවශීලතා ආධාරක පහසුකම යටතේ රුපියල් බිලියන 17.0 ක් පමණ වෙළඳපොළට මුදාහරින ලදී. ඒ අනුව, 2019 සැප්තැම්බර් මස අග වන විට, වෙළඳපොළ ද්‍රවශීලතාව රුපියල් බිලියන 23.0 ක පමණ අතිරික්ත මට්ටමක පැවතුණි.

දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළ

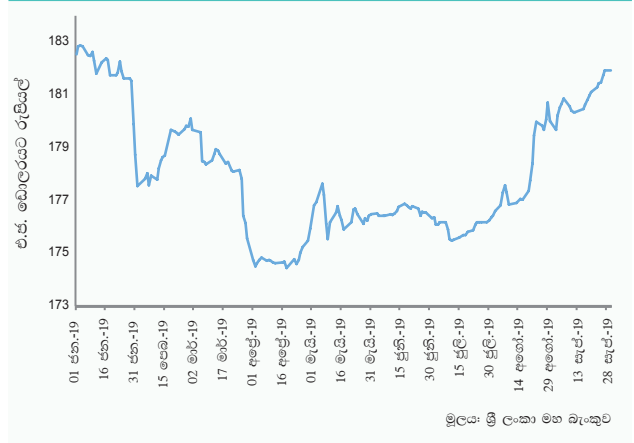
- 2019 වසරේ මුල් මාස නවය තුළ දී ශ්‍රී ලංකා රුපියලේ අගය (ඇමරිකා එක්සත් ජනපද ඩොලරයට සාපේක්ෂව) සියයට 0.44 කින් අධිප්‍රමාණය විය. එනම් 2018 අවසානයේදී වාර්තා වූ රුපියල් 182.75 සිට 2019 සැප්තැම්බර් අවසානයේ 181.94 දක්වා වෙනස් වීමයි. ආනයන සීමා කිරීම සඳහා 2018 අගභාගයේදී ගනු ලැබූ ප්‍රතිපත්තිමය ක්‍රියාමාර්ගවල ධනාත්මක බලපෑම, රුපියල මත වන බාහිර පීඩනය ලිහිල් වීම, අපනයන සඳහා ලැබෙන විදේශ විනිමය රුපියල් බවට පරිවර්තනය කිරීම ඉහළ යාම සහ විදේශ සේවා නියුක්තිකයන්ගේ ප්‍රේෂණ ලැබීම් ඉහළ යෑම යන කාරණා, 2019 වසරේ පළමු භාගය තුළ දී විනිමය අනුපාතය ඉහළ වේගයකින් අධිප්‍රමාණය වීමට හේතු විය. පාස්කු ඉරිදා ප්‍රහාරයෙන් පසු සංචාරක කර්මාන්තය හරහා විදේශ විනිමය ගලා ඒම් අඩුවී විනිමය අනුපාතය අවප්‍රමාණය වීමට නැඹුරුතාවයක් ඇති වුවද, ලැබීම් ප්‍රමාදව පැවැති ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ (IMF) විස්තීරණ අරමුදල් පහසුකමේ (EFF) හයවන වාරිකය 2019 මැයි මාසයේදී ලැබීම සහ 2019 ජුනි මාසයේදී සිදු කරන ලද ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුතුවෙන් ලද අරමුදල් හේතුවෙන් එක්සත් ජනපද ඩොලරයට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකා රුපියලේ

අගය ඔසවා තබා ගැනීමට හැකි විය. ඒ අනුව, 2019 මුල් භාගයේදී ශ්‍රී ලංකා රුපියල සියයට 3.5 කින් අධිප්‍රමාණය විය. කෙසේ වෙතත්, රජයේ සුරැකුම්පත් වෙළඳපොළෙන් විදේශ ආයෝජන ඉවතට ගලා යෑම නිසා අගෝස්තු මාසය තුළ මෙම තත්ත්වයේ වෙනස් වීමක් දක්නට ලැබුණු අතර එම තත්ත්වය සැප්තැම්බර් මස තෙක්ම පැවතිණි. තවද, 2018 දී දියත් කරන ලද ප්‍රතිපත්තිමය ක්‍රියාමාර්ග ලිහිල් කිරීම් නිසා, වාහන සඳහා වන ආනයන ඉල්ලුම ක්‍රමයෙන් ඉහළ යෑම සහ ඛනිජ තෙල් ආනයනය කිරීමට විදේශ විනිමය ඉල්ලුම ඉහළ යෑම හේතු කරගෙන, 2019 තුන්වන කාර්තුවේදී විනිමය අනුපාතය සියයට 2.98 කින් අවප්‍රමාණය විය. ඒ අනුව, 2019 මුල් මාස නවය තුළ ශ්‍රී ලංකා රුපියල ඇ.එ.ජ. ඩොලරයට සාපේක්ෂව සියයට 0.44 කින් අධිප්‍රමාණය වී ඇත. ශ්‍රී ලංකා රුපියලේ අගය වසරේ මුල් මාස නවය තුළ ඉන්දියානු රුපියල හමුවේ මෙන්ම, අනෙක් ප්‍රධාන මුදල් ඒකක වන ඕස්ට්‍රේලියානු ඩොලරය, ස්ටර්ලිං පවුම සහ යුරෝ හමුවේ අධිප්‍රමාණය වූ අතර ජපාන යෙන් හමුවේ අවප්‍රමාණය විය.

- 2019 මුල් මාස නවය තුළ මහ බැංකුව විදේශ විනිමය වෙළඳපොළේ ශුද්ධ විදේශ විනිමය ගැනුම්කරුවෙකු විය. විනිමය අනුපාතයේ අතිරික්ත විචලනයන් පැවති කාල පරිච්ඡේද තුළ මධ්‍යස්ථ ප්‍රමාණයෙන් සිදු කරන ලද විකුණුම් හැරුණුකොට, මහ බැංකුව විසින් සිදු කරන ලද අඛණ්ඩ විදේශ විනිමය මිලදී ගැනීම් නිසා මහ බැංකුවට විදේශ සංචිත ඉහළ නංවා ගැනීමට හැකි විය. 2019 පළමු මාස නවය තුළ මහ බැංකුව විසින් එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 469.7 ක් මිලදී ගන්නා ලද අතර එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 184.9 ක් විකුණා ඇත.

8.15 රූප සටහන

එ.ජ. ඩොලරයට එරෙහිව ශ්‍රී ලංකා රුපියලෙහි විචලනය

එනම් එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 284.8 ක විදේශ විනිමය ශුද්ධ මිලදී ගැනීමක් සිදු කර ඇත.

- වසරේ මුල් මාස නවයේදී සිදු කළ විදේශ විනිමය වෙළඳපොළෙහි ගනුදෙනු පරිමාව පසුගිය වසරේ අනුරූප කාලය හා සසඳා බැලීමේදී සියයට 13.6 කින් වැඩිවිය. මෙම කාලය තුළ සිදුවූ අන්තර් බැංකු විදේශ විනිමය ගනුදෙනු ප්‍රමාණය එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 14.9 ක් වූ අතර එය පසුගිය වසරේ අනුරූප කාලය තුළ එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 13.1 විය. මෙම වර්ධනයට අනුරූප මෙම ගනුදෙනු පරිමාවේ දෛනික සාමාන්‍ය අගයද 2018 වසරේ අනුරූප කාලය තුළ වාර්තා වූ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 73 ට සාපේක්ෂව එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 82 ක ඉහළ අගයක් 2019 පළමු මාස නවය තුළ වාර්තා විය. 2019 පළමු මාස නවය තුළ සිදුවූ ඉදිරි වෙළඳපොළ ගනුදෙනු 2018 වසරේ ඊට සමගාමී කාලපරිච්ඡේදය තුළ වාර්තා වූ එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 5.0 හා සැසඳීමේදී එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 6.1 ක් දක්වා වර්ධනය විය.

රජයේ සුරැකුම්පත් වෙළඳපොළ

- 2019 වසරේ මුල් භාගය තුළ රජයේ ණය ගැනීම් වැඩි වශයෙන් සමන්විත වූයේ විදේශ මුදල් වෙළඳපොළ මූලාශ්‍රයන්ගෙන් ලබා ගත් ණයවලිනි. අන්තර්ජාතික ප්‍රාග්ධන වෙළඳපොළ තුළ පැවති වාසිදායක අවස්ථාවන් ප්‍රයෝජනයට ගනිමින් ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 4.4 ක ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර සහ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 345.2 ක ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර 2019 වසරේ මුල් භාගය තුළ නිකුත් කරන ලදී. දේශීය වෙළඳපොළ තුළ පවතින අරමුදල් රජයේ ණය ගැනීම් හේතුවෙන් වෙනත් ආයෝජන සඳහා යොදා ගැනීමට නොහැකි වීම වළක්වා ගැනීම මෙම ස්වෛරීත්ව සහ සංවර්ධන බැඳුම්කර නිකුතුවල අරමුණ විය. මේ අතර, ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුතුවේ අරමුදල් ලැබීම සහ මහ බැංකුවේ මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය හේතුවෙන් වැඩිවෙමින් පැවති දේශීය වෙළඳපොළේ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර නිකුත්කිරීම් ඵලදායීතා අනුපාතයන් 2019 වසරේ මුල් භාගය අවසාන වනවිට අඩුවීමක් වාර්තා කළේය.
- 2018 වසරේ පළමු භාගය හා සැසඳීමේදී 2019 වසරේ පළමු භාගය තුළ, රජයේ සුරැකුම්පත් සඳහා වන ද්විතියික වෙළඳපොළෙහි ඵලදා වක්‍රය පහළට විතැන්

වීමක් නිරීක්ෂණය කළ හැකි විය. 2018 වසරේ අවසන් කාර්තුවේදී හා 2019 වසරේ මුල් කාලසීමාවේදී ද්විතියික වෙළඳපොළ ඵලදා අනුපාතිකයන්ගේ වර්ධනයක් පෙන්නුම් කෙරුණු අතර, 2019 වසරේ දෙවන භාගයේදී එහි ක්‍රමානුකූල අඩුවීමක් පෙන්නුම් කෙරිණි. 2019 වසරේ මාර්තු හා ජූනි මාසයන්හි පිළිවෙලින් එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 2.4 ක හා එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 2.0 ක ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුතු ඉහතින් සඳහන් කළ ධනාත්මක වර්ධනය සඳහා හේතු විය. ඒ අනුව, 2018 වසර අවසානයට සාපේක්ෂව දින 91, දින 182 හා දින 364 පරිණත කාලයන්ට අදාළ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ද්විතියික වෙළඳපොළ ඵලදා අනුපාතයන් 2019 වසරේ ජූනි මාසය අවසන් වන විට පිළිවෙලින් පාදකාංක 139 ක, 153 ක හා 227 ක අඩුවීමක් වාර්තා කළේය. සලකා බලන ලද කාලසීමාවේදී සක්‍රීය වශයෙන් ද්විතියික වෙළඳපොළේ ගනුදෙනු වූ වසර 2 සිට 10 පරිණත කාලයට අදාළ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර සඳහා වන ඵලදා අනුපාතයන්, පාදකාංක 109 ක් දක්වා පාදකාංක 34 ක අඩුවීමක් පෙන්නුම් කළේය. ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුතුව හේතුවෙන් වූ විදේශ විනිමය ලැබීම් සමඟ බද්ධ වූ රාජ්‍ය සුරැකුම්පත් නිකුතු ක්‍රියාවලියේ විනිවදභාවය හා පුරෝකථන හැකියාව වර්ධනය වීම තුළින් සහ රජයේ සුරැකුම්පත් නිකුත් කිරීම් ණය සේවාකරණ ගෙවීම් කාලරාමුව හා සමගාමීව නිසි පරිදි ක්‍රියාත්මක වීම, 2019 වසරේ අගෝස්තු මස මැද දක්වා වූ කාල සීමාව තුළ දේශීය වෙළඳපොළෙහි පොලී අනුපාත සඳහා වන පීඩනය ලිහිල් කිරීම සඳහා ධනාත්මකව දායක විය. තවද, 2019 ජනවාරි 18 දින සිට බලාත්මක වන

8.16 රජය සටහන

රජයේ සුරැකුම්පත්වල ද්විතියික වෙළඳපොළ ඵලදා වක්‍රය

පරිදි භාණ්ඩාගාර බිල්පත් හා භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර සඳහා වන විදේශ ආයෝජන සීමාව, පියවීමට ඇති මුළු භාණ්ඩාගාර බිල්පත් හා භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර ප්‍රමාණයෙන් සියයට 10 සිට සියයට 5 දක්වා අඩු කිරීමත්, ශ්‍රී ලංකාවද ඇතුළත්ව නැගී එන ආර්ථිකයන්ගෙන් ශුද්ධ විදේශ විනිමය පිටත ගලා යාමක් නිසා, භාණ්ඩාගාර බිල්පත් හා භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර මත වූ විදේශීය ආයෝජන, 2018 වසරේ අවසානයේදී වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 158.8 සිට 2019 වසරේ ජුනි මාසය අවසන් වන විට රුපියල් බිලියන 142.7 දක්වා, සියයට 10.1 කින් අඩුවිය.

සාංගමික ණය සුරැකුම්පත් වෙළඳපොළ

- 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළ ක්‍රියාකාරීත්වයට සාපේක්ෂව 2019 වසරේ එම කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී වාණිජ පත්‍ර වෙළඳපොළෙහි ක්‍රියාකාරීත්වය තරමක් දුරට වැඩිදියුණු විය. බැංකුවල සහාය ඇතිව නිකුත් කළ වාණිජ පත්‍රවල වටිනාකම 2018 පළමු මාස අට තුළ දී වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 1.7 ට සාපේක්ෂව 2019 වසරේ අනුරූප කාල පරිච්ඡේදය තුළ දී රුපියල් බිලියන 2.4 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. නිකුත් කළ වාණිජ පත්‍රවල පොලී අනුපාතික පසුගිය වසරේ පළමු මාස අට තුළ දී වාර්තා කළ සියයට 13.10 ක් සහ සියයට 15.00 ක් අතර පරාසය සමඟ සසඳන කල 2019 වසරේ පළමු මාස අට තුළ දී සියයට 14.85 ක් සහ සියයට 16.25 ක් අතර පරාසයක පැවතිණි. 2019 වසරේ පළමු මාස අට තුළ දී වෙළඳපොළෙන් සියයට 88.7 ක් ම මාස 03 ක කල්පිරීම් කාලයක් සහිත වාණිජ පත්‍රවලින් සමන්විත වූ අතර, මාස 12 ක කල්පිරීම් කාලයක් සහිත රුපියල් මිලියන 822.9 ක වටිනාකමකින් යුතු වාණිජ පත්‍ර නිකුතුවක් දක්නට ලැබිණි. නොපියවූ සමස්ත වාණිජ පත්‍රවල වටිනාකම 2018 අගෝස්තු මස අවසානයේදී පැවති රුපියල් බිලියන 1.2 ට සාපේක්ෂව 2019 අගෝස්තු අවසානය වන විට රුපියල් බිලියන 2.2 ක් විය.
- 2019 පළමු මාස නවය තුළ දී සාංගමික බැඳුම්කර වෙළඳපොළෙහි නව නිකුතු පහත වැටුණි. 2019 වසරේ පළමු මාස නවය තුළ දී ආයතන 9 ක් විසින් සාංගමික බැඳුම්කර 17 ක් නිකුත් කරන ලද අතර, එයට සාපේක්ෂව පසුගිය වසර තුළ දී ආයතන 10 ක් විසින් සාංගමික බැඳුම්කර 20 ක් නිකුත් කරන ලදී. ඒ අනුව, 2018 වසරේ පළමු මාස නවය

තුළ දී වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 55.3 ට සාපේක්ෂව 2019 වසරේ එම කාලපරිච්ඡේදය තුළ මෙම ණයකර හරහා ලබාගත් සමස්ත අරමුදල රුපියල් බිලියන 35.6 ක් දක්වා පහත වැටුණි. ආර්ථිකය මන්දගාමී වීම සහ ආයෝජකයින්ගේ සාණාත්මක අපේක්ෂාවන් මීට හේතු වූවා විය හැක. මෙම සාංගමික බැඳුම්කරවල පොලී අනුපාත 2018 වසරේ පළමු මාස නවය තුළ දී සියයට 12.00 ක් සියයට 14.75 ක් අතර පරාසයක පැවතුනු අතර 2019 වසරේ අදාළ කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී සියයට 12.88 ක් සියයට 15.50 ක් අතර පරාසයක පැවතුණි.

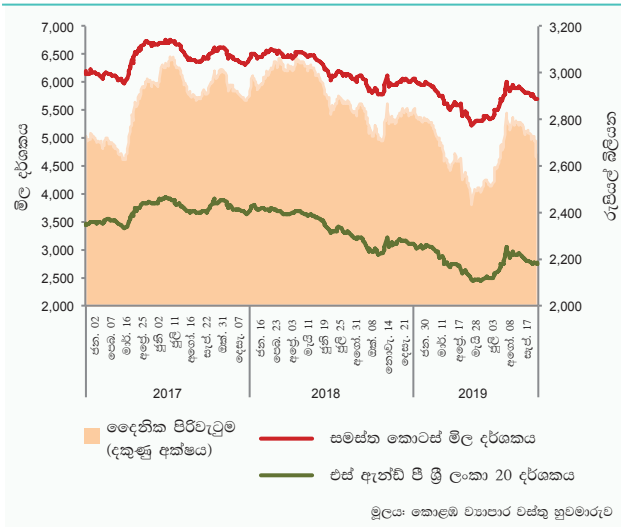
කොටස් වෙළඳපොළ

- 2018 වසරේ අවසාන භාගයේදී කොළඹ ව්‍යාපාර වස්තු හුවමාරුවෙහි දක්නට ලැබුණු මන්දගාමී ක්‍රියාකාරීත්වය 2019 වසරේ පළමු මාස නවය තුළදී ද මිල දර්ශනවල විචලනයන් සමගින් අඛණ්ඩව දැකිය හැකි විය. පාස්තු ඉරිදා ප්‍රහාරයෙන් අනතුරුව ඇතිවූ සාණාත්මක ආකල්ප පිළිබිඹු කරමින් 2019 අප්‍රේල් 23 වන දින සමස්ත කොටස් මිල දර්ශකය සහ එස් ඇන්ඩ් පී ශ්‍රී ලංකා 20 දර්ශකය පිළිවෙලින් සියයට 3.6 කින් හා 4.4 කින් පහත වැටුණි. 2019 ජුනි මස 8.4 ක්වූ අඩු මිල ඉපැයීම් අනුපාතයක් පැවතුනු අතර, එම අඩු මිල තත්ත්වය යටතේ දේශීය ආයෝජකයින් කොටස්වල ආයෝජනය ආරම්භ කිරීම හේතුවෙන් 2019 ජූලි මාසයේදී කොළඹ ව්‍යාපාර වස්තු හුවමාරුවෙහි ක්‍රියාකාරීත්වය ඉහළ ගියේය. කෙසේ වුවද, මෙම ප්‍රවණතාවය 2019 අගෝස්තු සහ සැප්තැම්බර් දක්වා අඛණ්ඩව නොපැවැතුණි.
- 2019 සැප්තැම්බර් මස අවසන් වනවිට සමස්ත කොටස් මිල දර්ශකය සහ එස් ඇන්ඩ් පී ශ්‍රී ලංකා 20 දර්ශකය පිළිවෙලින් සියයට 5.2 කින් සහ සියයට 12.0 කින් පහළ යන ලදී. 2018 වසර අවසානයේදී රුපියල් බිලියන 2,839.4 ක් වූ වෙළඳපොළ ප්‍රාග්ධනය 2019 සැප්තැම්බර් මස අවසන් වනවිට රුපියල් බිලියන 2,709.2 ක් දක්වා පහත වැටුණි. ඒ අතර, පළමු මාස නවය සඳහා සාමාන්‍ය දෛනික පිරිවැටුම පෙර වසරේ අදාළ කාලපරිච්ඡේදය සඳහා වූ රුපියල් මිලියන 833.6 ට සාපේක්ෂව රුපියල් මිලියන 661.0 ක් දක්වා පහළ ගියේය. මේ අතර, 2018 සැප්තැම්බර් මාසය අවසානයේදී ශුද්ධ සමුච්චිත විදේශ විකුණුම් රුපියල්

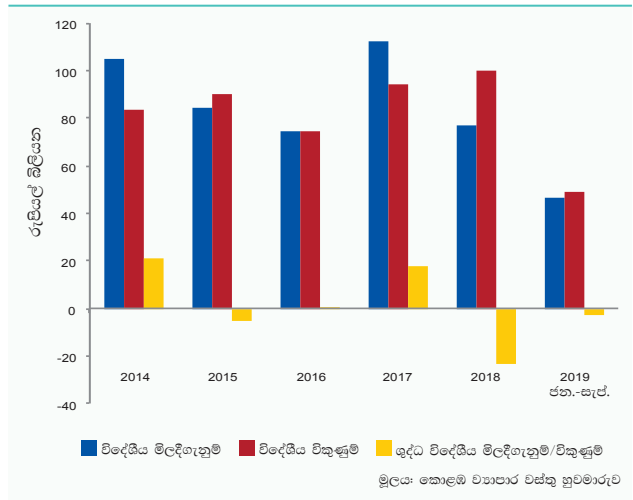
8.17 රූප සටහන

කොටස් වෙළඳපොළ මිල දර්ශකවල විචලනය

8.18 රූප සටහන

කොළඹ කොටස් හුවමාරුවෙහි විදේශීය සහභාගීත්වය

බිලියන 6.1 ට සාපේක්ෂව 2019 සැප්තැම්බර් මාසය අවසානයේදී රුපියල් බිලියන 2.6 ට අඩු විය. ප්‍රධාන වශයෙන් ප්‍රතිපත්ති අවිනිශ්චිතභාවය, ව්‍යාපාර අංශයෙහි මන්දගාමී කාර්යසාධනය සහ පාස්කු ඉරිදා බේදවාචකයෙන් පසුව ඇතිවූ සෘණාත්මක ආකල්ප හේතු කොටගෙන කොටස් වෙළඳපොළින් විදේශ විනිමය ගලා යෑම සිදුවිය. 2018 සැප්තැම්බර් මස අවසානය වන විට 9.2 ක් වූ වෙළඳපොළ මිල ඉපැයීම් අනුපාතය 2019 සැප්තැම්බර් මස අවසානය වන විට වාර 10.2 ක් දක්වා ඉහළ යන ලදී. මෙම කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී කොළඹ ව්‍යාපාර වස්තු හුවමාරුව එක් මූලික මහජන නිකුතුවක් මගින් රුපියල් බිලියන 0.4 ක් රැස් කරගත් අතර එයට සාපේක්ෂව 2018 වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී මූලික මහජන නිකුතු දෙකක් මගින් රුපියල් බිලියන 2.0 ක්

රැස්කර ගෙන තිබුණි. තවද, 2018 වසරේ මෙම කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී හිමිකම් නිකුතු 14 ක් මගින් රුපියල් බිලියන 38.1 ක් රැස් කරගෙන තිබූ අතර එයට සාපේක්ෂව 2019 වසරේදී හිමිකම් නිකුතු 14 ක් මගින් රුපියල් බිලියන 30.6 ක් රැස්කර ගන්නා ලදී.

මූල්‍ය යටිතල පහසුකම්

ගෙවීම් සහ පියවීම් පද්ධතිවල වර්ධනය

- තත්කාලීන දළ පියවීම් පද්ධතිය (RTGS) සහ ලංකාසෙකුරු (LankaSecure) පද්ධතිය නමින් වන එකිනෙක සබැඳුණු පද්ධති දෙකකින් සමන්විත ලංකාසෙවිල් පද්ධතිය මගින් රට තුළ විශාල වටිනාකම් සහිත ගනුදෙනු පියවීම් සඳහා ආරක්ෂාකාරී සහ විශ්වාසදායක යාන්ත්‍රණයක් සපයා දීම අඛණ්ඩව

8.8 සංඛ්‍යා සටහන

කොටස් වෙළඳපොළෙහි තෝරාගත් දර්ශක

අයිතම	2017 සැප්. අවසානයට	2018 සැප්. අවසානයට	2018 අවසානයට	2019 සැප්. අවසානයට
සමස්ත කොටස් මිල දර්ශකය (1985 = 100)	6,369.3	5,862.2	6,052.4	5,738.2
වාර්ෂික වෙනස (%)	2.3	-8.0	-5.0	-5.2
එස් ඇන්ඩ් පී ශ්‍රී ලංකා 20 දර්ශකය (2004 = 1,000)	3,671.7	3,002.0	3,135.2	2,759.2
වසර ආරම්භයේ සිට වෙනස (%)	5.0	-18.2	-14.6	-12.0
වෙළඳපොළ ප්‍රාග්ධනීකරණය (රු. බිලියන)	2,899.3	2,752.9	2,839.5	2,709.2
ද.ජා.නි.යේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස (%)*	20.1	19.1	19.7	18.7
වෙළඳපොළ මිල ඉපැයීම් අනුපාතිකය	10.6	9.2	9.7	10.2
සාමාන්‍ය දෛනික පිරිවැටුම (රු. මිලියන)	915.3	787.6	833.6	661.0
ද්විතියික වෙළඳපොළ තුළ ශුද්ධ සමුච්චිත විදේශීය මිලදී ගැනුම් (රුපියල් බිලියන)	17,657.4	-6,118.2	-23,247.5	-2,570.4
ලැයිස්තුගත කළ සමාගම් ගණන	296	297	297	290
හිමිකම් නිකුතුවන් ගණන	15	14	16	14
හිමිකම් නිකුතුවන්ගෙන් රැස්කරගත් අරමුදල් ප්‍රමාණය (රු. බිලියන)	50.6	38.1	42.2	30.6
මූලික මහජන නිකුතුවන්	2	2	2	1
මූලික මහජන නිකුතුවන්ගෙන් රැස්කරගත් අරමුදල් ප්‍රමාණය (රු. බිලියන)	1.0	2.0	2.0	0.4

* 2018 වසරේ ද.ජා.නි මත පදනම්ව (රු. බිලියන 14,450)

මූලාශ්‍රය: කොළඹ ව්‍යාපාර වස්තු හුවමාරුව

සිදු කරන ලදී. තත්කාලීන දළ පියවීම් පද්ධතිය විසින් බැංකු අතර වන ගනුදෙනු මෙන්ම අනෙකුත් ගනුදෙනුකරුවන් සමඟ කෙරෙන විශාල වටිනාකම් සහිත කාල සංවේදී ගනුදෙනු පියවීම සිදුකරනු ලබයි. 2019 වසරේ පළමු මාස නවය තුළ තත්කාලීන දළ පියවීම් පද්ධතිය මගින් පියවන ලද දෛනික සාමාන්‍ය ගනුදෙනු ප්‍රමාණය සහ එහි වටිනාකම, පිළිවෙලින්, 1,803 ක් සහ රුපියල් බිලියන 519 ක් විය.

- දීපවාසන ලෙස වෙක්පතක් උපලබ්ධි වීමේ කාලය එක් දිනකට (T + 1) අඩුකිරීම මගින් වෙක්පත් නිෂ්කාශනයේ කාර්යක්ෂමතාවය වැඩිකිරීමේ පරමාර්ථයෙන් 2006 දී හඳුන්වා දුන් ඡායාගත වෙක්පත් පිළිබිඹු නිෂ්කාශන පද්ධතිය (CITS) මගින් සුළු පරිමාණ ගෙවීම් කාර්යක්ෂමව පියවීම නොකඩවා ඉටු කරනු ලබයි. 2019 වසරේ පළමු මාස නවය තුළ නිෂ්කාශනය කරන ලද දෛනික සාමාන්‍ය වෙක්පත් ප්‍රමාණය සහ ඒවායේ වටිනාකම, පිළිවෙලින්, 193,979 ක් සහ රුපියල් බිලියන 41 ක් විය.
- විශාල ගනුදෙනු ප්‍රමාණයකට පහසුකම් සැලසීමට මාර්ගගත යාන්ත්‍රණයක් සපයාදෙනු ලබන ශ්‍රී ලංකා අන්තර් බැංකු ගෙවීම් පද්ධතිය (SLIPS), සලකා බලන කාලය තුළ දී තවදුරටත් සුමට ලෙස ක්‍රියාත්මකව පැවතුණි. 2019 වසරේ පළමු මාස නවය තුළ, ශ්‍රී ලංකා අන්තර් බැංකු ගෙවීම් පද්ධතියේ දෛනික සාමාන්‍ය ගනුදෙනු ප්‍රමාණය සහ ඒවායේ වටිනාකම, පිළිවෙලින්, 148,648 ක් සහ රුපියල් බිලියන 9 ක් විය.
- කාඩ්පත් සහ අනෙකුත් ගෙවීම් සඳහා වූ පොදු යාන්ත්‍රණයෙහි (CCAPS) උප යාන්ත්‍රණයන් වන ස්වයංක්‍රීය ටෙලර් යන්ත්‍ර ආශ්‍රිත සේවා සඳහා වූ පොදු යාන්ත්‍රණය (CAS), විද්‍යුත් අරමුදල් පැවරීම් සඳහා වූ පොදු යාන්ත්‍රණය (CEFTS), ස්වයංක්‍රීය ටෙලර් යන්ත්‍ර ආශ්‍රිත සේවා සඳහා වූ හවුල් යාන්ත්‍රණය (SAS), විකුණුම්පල ගෙවීම් යන්ත්‍ර සඳහා වූ පොදු යාන්ත්‍රණය (CPS) සහ ජංගම දුරකථන ආශ්‍රිත ගෙවීම් සඳහා වූ පොදු යාන්ත්‍රණය (CMobS) ස්ථාපිත කිරීම සඳහා අවශ්‍ය පහසුකම් සැපයීම මහ බැංකුව විසින් අඛණ්ඩව සිදු කරන ලදී. කාඩ්පත් සහ අනෙකුත් ගෙවීම් සඳහා වූ පොදු යාන්ත්‍රණය 'ලංකාපේ' (LankaPay) සන්නාමය යටතේ ලංකාකේලියර් (පුද්ගලික) සමාගම මගින් මෙහෙයවනු ලබයි.
- ස්වයංක්‍රීය ටෙලර් යන්ත්‍ර ආශ්‍රිත සේවා සඳහා වූ පොදු යාන්ත්‍රණය, එම ජාලයේ ඕනෑම ස්වයංක්‍රීය ටෙලර් යන්ත්‍රයකින් සිදු කරනු ලබන දේශීය ගනුදෙනු සඳහා

පහසුකම් සලසනු ලබන අතර, එහි මෙහෙයුම් කටයුතු 2013 වසරේ ජූලි මාසයේදී ආරම්භ කරන ලදී. 2019 වසරේ පළමු මාස නවය තුළ දී, ස්වයංක්‍රීය ටෙලර් යන්ත්‍ර ආශ්‍රිත සේවා සඳහා වූ පොදු යාන්ත්‍රණයේ දෛනික සාමාන්‍ය ගනුදෙනු ප්‍රමාණය සහ ඒවායේ වටිනාකම, පිළිවෙලින්, 125,891 ක් සහ රුපියල් බිලියන 1.1 ක් විය. මෙම යාන්ත්‍රණ ජාලය හරහා සිදුකරන කාඩ්පත් ගනුදෙනුවල සුරක්ෂිත බව වැඩි දියුණු කිරීමට, එම යාන්ත්‍රණයේ සාමාජිකයින් විසින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන ස්වයංක්‍රීය ටෙලර් යන්ත්‍ර සඳහා ඊඑම්වී (EMV - Europay, Master Card, Visa) තාක්ෂණය යොදාගන්නා ලෙස එම සාමාජිකයින් වෙත උපදෙස් ලබා දෙන ලදී.

- විද්‍යුත් අරමුදල් පැවරීම් සඳහා වූ පොදු යාන්ත්‍රණය, 2015 වසරේ අගෝස්තු මසදී ආරම්භ කරන ලද අතර, එම යාන්ත්‍රණය විසින් ස්වයංක්‍රීය ටෙලර් යන්ත්‍ර, අන්තර්ජාලය පදනම් කරගත් බැංකු කටයුතු, ජංගම දුරකථන පදනම් කරගත් බැංකු කටයුතු, ස්වයං සේවා ගෙවීම් යන්ත්‍ර (Kiosks) සහ බැංකු කවුළු යන බහුවිධ ගෙවීම් මාධ්‍ය හරහා සිදු කරනු ලබන ගෙවීම් නිෂ්කාශනය සඳහා පොදු යටිතල පහසුකම් සපයනු ලබයි. 2019 වසරේ පළමු මාස නවය තුළ විද්‍යුත් අරමුදල් පැවරීම් සඳහා වූ පොදු යාන්ත්‍රණයේ දෛනික සාමාන්‍ය ගනුදෙනු ප්‍රමාණය සහ වටිනාකම, පිළිවෙලින්, 36,875 ක් සහ රුපියල් බිලියන 3.5 ක් විය. මහ බැංකුව විසින්, ඩිජිටල් ගෙවීම් ක්‍රමවේද හඳුන්වාදීමේ අවශ්‍යතාවය සලකා බලා රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික ආයතනවලට තත්කාලීන ගෙවීම් පහසුකම් සැලසීම සඳහා විද්‍යුත් අරමුදල් පැවරීම් සඳහා වූ පොදු යාන්ත්‍රණය මත පදනම්ව ලංකාපේ මංගත ගෙවීම් වේදිකාව (LPOPP) ක්‍රියාත්මක කිරීමට අනුමැතිය ලබා දෙන ලදී. ලංකාපේ මංගත ගෙවීම් වේදිකාව 2017 වසරේ ජූලි මාසයේදී ක්‍රියාත්මක කරන ලද අතර පළමුවෙන්ම ශ්‍රී ලංකා රේගුව වෙත තත්කාලීන ගෙවීම් පහසුකම් සලසන ලදී. මෙයට අමතරව, ලංකාපේ මංගත ගෙවීම් වේදිකාවට එක්වීමට තවත් ආයතන කිහිපයක් සඳහා මහ බැංකුව විසින් අවසර ලබාදෙන ලදී. අඩු වටිනාකමින් යුතු මුදල්මය ගනුදෙනු ඉලක්ක කරමින් 2017 වසරේදී ආරම්භ කරන ලද විද්‍යුත් අරමුදල් පැවරීම් සඳහා වූ පොදු යාන්ත්‍රණය මත පදනම්ව තවත් ගෙවීම් ක්‍රමවේදයක් වන 'ජස්ට්පේ' (JustPay), සලකා බලන කාලය තුළ දී සුමටව ක්‍රියාත්මක විය.

- විකුණුම්පල ගෙවීම් යන්ත්‍ර සඳහා වූ පොදු යාන්ත්‍රණය, 2019 වසරේ ජුනි මාසයේදී මෙහෙයුම් ආරම්භ කරන ලද අතර එය ප්‍රධාන වශයෙන් තම සාමාජික ආයතන විසින් ජාතික ගෙවීම් කාඩ්පත් ක්‍රමය (NCS) යටතේ නිකුත් කල ගෙවීම් කාඩ්පත් මගින් විකුණුම්පල ගෙවීම් යන්ත්‍ර පර්යන්ත භරණ සිදු කරනු ලබන ගෙවීම් කාඩ්පත් ගනුදෙනු මාරුකිරීමට සහ නිෂ්කාශනයට පහසුකම් සපයනු ලබයි. බලපත්‍රලාභී මූල්‍ය අත්පත්කරුවන් ලෙස ක්‍රියාත්මක වන බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු ත්‍රිත්වයක් විකුණුම්පල ගෙවීම් යන්ත්‍ර සඳහා වූ පොදු යාන්ත්‍රණයට සම්බන්ධ වූ අතර එක් බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකුවක් ජාතික ගෙවීම් කාඩ්පත් ක්‍රමය යටතේ භරපත් නිකුත් කිරීම ආරම්භ කරන ලදී.
- ගෙවීම් පද්ධති පිළිබඳ උපදේශන සහ නිරීක්ෂණ කමිටුව වන ජාතික ගෙවීම් කවුන්සිලය (NPC), 2019 - 2021 සඳහා වන සිය ඉදිරි දැක්ම පිළියෙල කරන ලදී. මෙම ඉදිරි දැක්ම, අන්තර් බැංකු ගෙවීම් යටිතල පහසුකම් පුළුල් කිරීම, විද්‍යුත් ගෙවීම් ප්‍රවර්ධනය, ප්‍රමිතිකරණය සහ අන්තර් ක්‍රියාකාරීත්වය, ගෙවීම් පද්ධති සඳහා වන නවෝත්පාදන, ගෙවීම් පද්ධතිවල ආරක්ෂාව වඩා ශක්තිමත් කිරීම සහ මහජනයා දැනුවත් කිරීම යන ක්ෂේත්‍රයන් පුළුල් වශයෙන් ආවරණය කරයි. තවදුරටත්, ඩිජිටල් ගෙවීම් වේදිකාව (Digital Payment Platform), විවෘත යෙදුම් ක්‍රමලේඛ අතුරුමුහුණත (Open Application Programming Interface) සහ අතථය බැංකුකරණය (Virtual Banking) වැනි නවෝත්පාදන කෙරෙහි යොමුවීමට ජාතික ගෙවීම් කවුන්සිලය විසින් මූල්‍ය තාක්ෂණ සංවර්ධනයන් සඳහා වන කමිටුවක් පත් කරන ලදී. ඊට අමතරව, මූල්‍ය අන්තර්ගතභාවය ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා ඩිජිටල්කරණය භාවිතා කිරීමේ පරමාර්ථය ඇතුළු ජාතික ගෙවීම් කවුන්සිලය විසින් මූල්‍ය අන්තර්ගතභාවය වැඩි දියුණු කිරීමට ගෙවීම් ඩිජිටල්කරණය ප්‍රවර්ධනය සඳහා වන කමිටුව පත් කරන ලදී.
- ගනුදෙනුකරුවන්ගේ පහසුව සහ ආරක්ෂාව ප්‍රවර්ධනයට මෙන්ම විවිධ ගෙවීම් ක්‍රමවේද සහ උපකරණවල අන්තර් ක්‍රියාකාරීත්වය සහතික කිරීම සඳහා ගෙවීම් සහ පියවීම් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් “LankaQR” සන්නාමය යටතේ ජාතික QR කේත නියමාවලිය නිකුත් කරන ලදී. 2019 වසරේදී, මූල්‍ය ආයතන කිහිපයක් “LankaQR” මත පදනම් වූ ගෙවීම් ක්‍රමවේද ස්ථාපිත කරන ලද අතර තවත්

ආයතන කිහිපයක් “LankaQR” මත පදනම් වන ගෙවීම් ක්‍රමවේද දියුණු කිරීමේ ක්‍රියාවලියක නිරතව සිටී.

මුදල් විශුද්ධීකරණය වැළැක්වීම සහ ත්‍රස්තවාදයට මුදල් සැපයීම මැඩපැවැත්වීම

- මූල්‍ය බුද්ධි ඒකකය විසින්, සඵලදායී අධීක්ෂණය සහ බලාත්මක කිරීම, එතැන් සහ විතැන් ආවේක්ෂණ, සම්මන්ත්‍රණ මගින් දැනුවත්භාවය ඉහළ නැංවීම, මුදල් විශුද්ධීකරණය වැළැක්වීම සහ ත්‍රස්තවාදයට මුදල් සැපයීම මැඩපැවැත්වීම සම්බන්ධව අනුකූලතා සමාලෝචන රැස්වීම් පැවැත්වීම ආදී වාර්තාකරණ ආයතනවල අනුකූලතාවය සහතික කිරීම සඳහා වන සිය බහුවිධ උපායමාර්ග ශක්තිමත් කිරීමට කටයුතු කරන ලදී. වසරේ මුල් මාස නවය තුළ, මූල්‍ය බුද්ධි ඒකකය විසින්, 2006 අංක 6 දරන මුදල් ගනුදෙනු වාර්තා කිරීමේ පනත, ගනුදෙනුකරුවන් පිළිබඳ නිසි උද්යෝගයෙන් ක්‍රියාකිරීමේ (Customer Due Diligence) රීති සහ නිකුත් කරන ලද අනෙකුත් නීති සහ රෙගුලාසිවලට මූල්‍ය ආයතන (එනම් බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු, බලපත්‍රලාභී විශේෂිත බැංකු, බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම්, රක්ෂණ සමාගම් සහ කොටස් තැරැව්කරුවන්) දක්වන අනුකූලතාවය ඇගයීම සඳහා අවදානම මත පදනම් වූ එතැන් අධීක්ෂණ 25 ක් පවත්වන ලදී. සලකා බලන කාලපරිච්ඡේදය තුළ, මූල්‍ය බුද්ධි ඒකකය, අවවාදාත්මක ලිපි 29ක් සහ හේතු දැක්වීමේ ලිපි 4ක් මූල්‍ය ආයතන වෙත යවන ලදී. තවද, මූල්‍ය ආයතනවල ජ්‍යෙෂ්ඨ කළමනාකාරීත්වය සමඟ පසු විපරම් සාකච්ඡා 7ක් පවත්වා ඇති අතර මුදල් විශුද්ධීකරණය වැළැක්වීම සහ ත්‍රස්තවාදයට මුදල් සැපයීම මැඩපැවැත්වීමේ අවධානයන්ට අනුකූලව කටයුතු කිරීමට අපොහොසත් වූ මූල්‍ය ආයතනවලට, සිදු කරන ලද වරදට සමානුපාතික මෙන්ම එම වරද නැවත සිදු කිරීම අධෛර්යමත් කිරීම සඳහා වන මූල්‍යමය දණ්ඩන ද පනවන ලදී.
- මූල්‍ය බුද්ධි ඒකකය සිය ආයතනික අනුකූලතාවය ඇගයීමේ විෂය පථය, මුදල් විශුද්ධීකරණය සහ ත්‍රස්තවාදයට මුදල් සැපයීම සම්බන්ධව අධි අවදානම් අංශ ලෙස හඳුනාගත්, නම් කරන ලද මූල්‍ය නොවන ව්‍යාපාර සහ වෘත්තීන් (කැසිනෝ, මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ සහ දේපළ වෙළඳාම් අංශ) දක්වා පුළුල් කරන ලද අතර, වසරේ මුල් මාස නවය

තුළ, එම ව්‍යාපාර සහ වෘත්තීන් සඳහා අවදානම මත පදනම් වූ එතැන් අධීක්ෂණ 24ක් පවත්වන ලදී. එතැන් අධීක්ෂණවලදී හඳුනාගත් දුර්වලතා දැනුම් දීම හා එම දුර්වලතා නිවැරදි කිරීමට කාල රාමුවකට යටත් වූ සැලසුම් සපයමින් නම් කරන ලද මූල්‍ය නොවන ව්‍යාපාර සහ වෘත්තීන් සඳහා අවදානමක ලිපි 15ක් නිකුත් කරන ලදී. තවද, මුදල් විශුද්ධීකරණය වැළැක්වීම සහ ත්‍රස්තවාදයට මුදල් සැපයීම මැඩපැවැත්වීමේ අධීක්ෂණ ක්‍රියාවලිය සහ ආයතනික අනුකූලතාවය ශක්තිමත් කිරීමේ අරමුණින්, මූල්‍ය බුද්ධි ඒකකය විසින් වසරේ මුල් මාස නවය තුළ, සැක සහිත ගනුදෙනු වාර්තා කිරීම, අවදානම මත පදනම් වූ ප්‍රවේශය මත පදනම්ව අධීක්ෂණ ගනුදෙනුකරුවන් පිළිබඳ නිසි උද්යෝගයෙන් ක්‍රියාකිරීමේ රීති, ප්‍රවර්ධන නිසි උද්යෝගය, ප්‍රතිලාභ හිමිකරුවන් හඳුනා ගැනීම සහ දේශපාලනිකව අනාවරණය වූ පුද්ගලයින් හඳුනාගැනීම ආදිය පිළිබඳ රීති සහ මාර්ගෝපදේශ කිහිපයක් නිකුත් කරන ලදී.

- 2017 නොවැම්බර් මස, “අළු ලේඛනය” ලෙස හඳුන්වනු ලබන, මූල්‍ය කාර්ය සාධක බලකායේ⁴ අනුකූලතා ලේඛනයේ ලැයිස්තුගත කිරීමත් සමඟ, මූල්‍ය කාර්ය සාධක බලකාය විසින් මුදල් විශුද්ධීකරණය වැළැක්වීම සහ ත්‍රස්තවාදයට මුදල් සැපයීම මැඩපැවැත්වීමේ ක්‍රියාමාර්ගවල හඳුනාගෙන ඇති ක්‍රමෝපායික දුර්වලතා මඟහරවා ගැනීම සඳහා ශ්‍රී ලංකාවට ලබා දී තිබූ කාල රාමුවකට යටත් වූ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම සාර්ථකව සපුරාලීම සඳහා මූල්‍ය බුද්ධි ඒකකය ඇතුළුව අනෙකුත් අදාළ පාර්ශ්වකරුවන් එලදාසී පියවර ගණනාවක් ගෙන තිබේ. මෙම ක්‍රියාමාර්ග අතරට, 2018 අංක 6 දරන භාර (සංශෝධන) පනත සහ 2018 අංක 24 දරන සාපරාධී කාරණාවලදී අන්‍යෝන්‍ය සහයෝගිතාව දැක්වීමේ (සංශෝධන) පනත සම්මත කිරීම, උතුරු කොරියාව හා ඉරානය පිළිබඳ එක්සත් ජාතීන්ගේ ආරක්ෂක මණ්ඩල යෝජනා ක්‍රියාත්මක කිරීම සම්බන්ධ රෙගුලාසි/නියෝග/මාර්ගෝපදේශ නිකුත් කිරීම, ගනුදෙනුකරුවන් පිළිබඳ නිසි උද්යෝගයෙන් ක්‍රියාකිරීමේ රීති හඳුන්වා දීම මගින් මුදල් විශුද්ධීකරණය වැළැක්වීම සහ ත්‍රස්තවාදයට මුදල් සැපයීම මැඩපැවැත්වීම සම්බන්ධයෙන් වන විෂය පථය නම් කරන ලද මූල්‍ය නොවන ව්‍යාපාර සහ වෘත්තීන් දක්වා පුළුල් කිරීම, නම් කරන ලද මූල්‍ය නොවන ව්‍යාපාර සහ වෘත්තීන්හි මුදල්

විශුද්ධීකරණය වැළැක්වීම සහ ත්‍රස්තවාදයට මුදල් සැපයීම මැඩපැවැත්වීම සම්බන්ධ අවදානම් මත පදනම් වූ අධීක්ෂණ සිදුකිරීම, නිරීක්ෂණය කරන ලද අනුකූලතා දුර්වලතාවයන් සම්බන්ධව බලාත්මක පියවර ගැනීම, මුදල් විශුද්ධීකරණය වැළැක්වීම සහ ත්‍රස්තවාදයට මුදල් සැපයීම මැඩපැවැත්වීම සඳහා අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග, ප්‍රතිලාභ හිමිකරුවන් හඳුනා ගැනීම සම්බන්ධ තොරතුරු ලබා ගැනීම, ඉලක්කගත මූල්‍ය සම්බාධක ක්‍රියාත්මක කිරීම වැනි කරුණු පිළිබඳව මූල්‍ය ආයතන සහ නම් කරන ලද මූල්‍ය නොවන ව්‍යාපාර සහ වෘත්තීන් දැනුවත් කිරීම් දිවයින පුරා පැවැත්වීම ඇතුළත් වේ.

- ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී ශ්‍රී ලංකාව ලබා ඇති ප්‍රගතිය, මූල්‍ය කාර්ය සාධක බලකාය විසින් ආසියා ශාන්තිකර ඒකාබද්ධ කණ්ඩායම (AP/JG) හරහා ඇගයීමට ලක් කරන ලදී. මේ අනුව, ශ්‍රී ලංකාව ලබා ඇති සැලකිය යුතු ප්‍රගතිය ආසියා ශාන්තිකර ඒකාබද්ධ කණ්ඩායමේ පිළිගැනීමට ලක්වී ඇති අතර, 2019 පෙබරවාරි මාසයේ පැවති මූල්‍ය කාර්ය සාධක බලකායේ සැසිවාරයේදී ශ්‍රී ලංකාව සිය ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම සම්පූර්ණ කර ඇති බවට මූලිකව නිර්ණය කරන ලදී. අනතුරුව, මූල්‍ය කාර්ය සාධක බලකාය විසින් ලබාදී ඇති ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම ශ්‍රී ලංකාව විසින් ක්‍රියාත්මක කර ඇත්ද යන්න තහවුරු කිරීම සඳහා 2019 සැප්තැම්බර් 16 සිට 17 දක්වා කාලය තුළ මූල්‍ය කාර්ය සාධක බලකායේ ජාත්‍යන්තර සහයෝගිතා සමාලෝචන කණ්ඩායම (ICRG) විසින් එතැන් ඇගයීමක් පවත්වන ලදී. එහිදී, ජාත්‍යන්තර සහයෝගිතා සමාලෝචන කණ්ඩායමේ නියෝජිතයින් මුදල් විශුද්ධීකරණය වැළැක්වීම සහ ත්‍රස්තවාදයට මුදල් සැපයීම මැඩපැවැත්වීම සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේ දේශපාලනමය හා ආයතනික කැපවීම තහවුරු කිරීමට පෞද්ගලික අංශය හා ඉහළම දේශපාලනික බලධරයන් ඇතුළු අදාළ සියලු පාර්ශ්වකරුවන් සමඟ සම්මුඛ සාකච්ඡා පවත්වන ලදී. 2019 ඔක්තෝබර් මස පැවැති මූල්‍ය කාර්ය සාධක බලකායේ සැසිවාරයේ දී, ශ්‍රී ලංකාව ලබා ඇති ප්‍රගතිය පිළිබඳ සමාලෝචන කණ්ඩායමේ නිර්දේශ සාකච්ඡාවට බඳුන් කරන ලද අතර, එහිදී ශ්‍රී ලංකාව “අළු ලේඛනයෙන්” ඉවත් කිරීමේ තීරණයට සියළු සාමාජිකයන් අනුමැතිය පළ කරන ලදී. මූල්‍ය කාර්ය සාධක බලකාය විසින් අළු ලේඛනයෙන් ඉවත් කිරීම ශ්‍රී ලංකාවට ආර්ථිකමය සහ මූල්‍යමය වශයෙන් හිතකර බලපෑමක් ඇති කරනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

4 මූල්‍ය කාර්ය සාධක බලකාය යනු, මුදල් විශුද්ධීකරණය, ත්‍රස්තවාදයට මුදල් සැපයීම සහ සමුදාය සාකච්ඡා අවි ව්‍යාජනිය යනාදියෙන් ගෝලීය මූල්‍ය පද්ධතිය පුරුකමිත කිරීම සඳහා ප්‍රතිපත්ති සංවර්ධනය කරන, ස්වාධීන, අන්තර්-රාජ්‍ය ආයතනයකි.

මූල්‍ය අංශයට අදාළ නීති ප්‍රතිසංස්කරණ

- මූල්‍ය පද්ධතියෙහි සුමට ක්‍රියාකාරීත්වයට පහසුකම් සැලසීමේ අරමුණින් මෙම කාල පරිච්ඡේදයේදී නීති ප්‍රතිසංස්කරණ කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. 2019 වසරේදී, 1949 අංක 58 දරන මුදල් නීති පනත සංශෝධනය කිරීමට පියවර ගෙන ඇත. මීට අමතරව, 1988 අංක 30 දරන බැංකු පනත, 2011 අංක 42 දරන මුදල් ව්‍යාපාර පනත, 2005 අංක 28 දරන ගෙවීම් සහ පියවීම් පද්ධති පනත, 1937 අංක 07 දරන ලියාපදිංචි කොටස් සහ සුරැකුම්පත් ආඥා පනත, 1923 අංක 8 දරන දේශීය භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ආඥා පනත සහ 1990 අංක 2 දරන ණය අයකර ගැනීමේ (විශේෂ විධිවිධාන) පනත සංශෝධනය කිරීම සඳහා අවශ්‍ය කටයුතු හා සාකච්ඡා මේ වන විටත් සිදුවෙමින් පවතී.

නිරාකරණ සහ බලගැන්වීම් ක්‍රියාමාර්ග

- මහ බැංකුව විසින් නිරාකරණ සහ බලගැන්වීම් යන අංශ දෙකෙහි ම ක්‍රියාකාරකම් සම්බන්ධව ක්‍රමවේදයන් සහ මෙහෙයුම් පටිපාටි සැකසීම ආරම්භ කරන ලදී. නීති බලගැන්වීම් කමිටුවක් (Enforcement Committee) පිහිටුවීම මෙන්ම විමර්ශන සහ නීති බලගැන්වීම් සම්බන්ධ මෙහෙයුම් පටිපාටි ස්ථාපිත කිරීමද සිදු කරන ලදී. බැංකු පනතේ සහ මූල්‍ය ව්‍යාපාර පනතේ අදාළ වන විධිවිධාන යටතේ, අනවසර මූල්‍ය ව්‍යාපාර සහ තහනම් යෝජනා ක්‍රම සම්බන්ධයෙන් විමර්ශන කිහිපයක් සිදුකරන ලදී. අනවසර මූල්‍ය ව්‍යාපාර සහ තහනම් යෝජනා ක්‍රමවල අයහපත් ප්‍රතිවිපාක පිළිබඳව දැනුවත් කිරීමේ සහ මූල්‍ය සාක්ෂරතාව වර්ධනය කිරීමේ අරමුණු පෙරදැරිව පවත්වන මහජනතාව දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් රැසක් ද මහ බැංකුව විසින් පවත්වන ලදී. තවද, ඇමෙරිකානු භාණ්ඩාගාරයේ නේවාසික උපදේශිකාවගේ තාක්ෂණික සහාය ඇතිව පුළුල් නිරාකරණ නීති පද්ධතියක්ද මේ වන විට කෙටුම්පත් කෙරෙමින් පවතී.
- පසුගිය වසර තුළ දී නිරාකරණ සහ බලගැන්වීම් ගෙවීම් පද්ධතියක් (RED Claims System) ස්ථාපිත කරන ලද අතර ශ්‍රී ලංකා තැන්පතු රක්ෂණ සහ ද්‍රවශීලතා ආධාරක යෝජනා ක්‍රමය (SLDILSS) මගින් සිදු කෙරෙන තැන්පතු රක්ෂණ වන්දි ගෙවීමේ කාර්යය සඳහා එය භාවිතා කරන ලදී. 2018 වසරේදී මුදල් මණ්ඩලය විසින් සෙන්ට්‍රල් ඉන්වෙස්ට්මන්ට්ස් ඇන්ඩ්

ගිනුන්ස් පී.එල්.සී. (CIFL) සහ ද ස්ටැන්ඩර්ඩ් ක්‍රෙඩිට් ගිනුන්ස් ලිමිටඩ් (TSCFL) යන මුදල් සමාගම් දෙකට නිකුත් කර තිබූ බලපත්‍ර අවලංගු කරන ලද අතර මේ වන විට පිළිවෙලින් සෙන්ට්‍රල් ඉන්වෙස්ට්මන්ට්ස් ඇන්ඩ් ගිනුන්ස් පී.එල්.සී. තැන්පත්කරුවන් 2,800 කට රුපියල් මිලියන 1,187.6 ක්ද, ද ස්ටැන්ඩර්ඩ් ක්‍රෙඩිට් ගිනුන්ස් ලිමිටඩ්හි තැන්පත්කරුවන් 2,125 කට රුපියල් මිලියන 878.2 ක්ද වශයෙන් ශ්‍රී ලංකා තැන්පතු රක්ෂණ සහ ද්‍රවශීලතා උපකාරක යෝජනා ක්‍රමය යටතේ වන්දි මුදල් ගෙවීමට හැකි වී ඇත. 2019 සැප්තැම්බර් මාසයේදී මුදල් මණ්ඩලය විසින් බලපත්‍රය අවලංගු කරන ලද වී. කේ. එස්. ගිනුන්ස් ලිමිටඩ්හි තැන්පතුකරුවන්ට වන්දි මුදල් ගෙවීම නුදුරු දිනකදී ආරම්භ කෙරෙනු ඇත.

සංවර්ධන මූල්‍ය සහ මූල්‍ය ප්‍රවේශය

- මහ බැංකුව රටෙහි පුළුල් සහභාගීත්වයක් සහිත තුලිත ආර්ථික වර්ධනයක් ළඟා කරගැනීම පිණිස සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායකයින්ට ණය පහසුකම් සැලසීම සහ මූල්‍ය අන්තර්ගතභාවය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා නව ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියා මාර්ග කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක කළ අතර ඒ තුළින් සංවර්ධන මූල්‍ය පිළිබඳව සිය ප්‍රතිපත්තිය අඛණ්ඩව ඉදිරියට ගෙන යන ලදී. මහ බැංකුව, රජය, ආධාර සපයන ජාත්‍යන්තර ආයතන සහ සහභාගීත්ව මූල්‍ය ආයතනවල අරමුදල් දායකත්වයෙන් විවිධ ප්‍රතිමූල්‍ය, පොලී සහනාධාර සහ ණය ඇප ආවරණ යෝජනා ක්‍රම සම්බන්ධීකරණය කිරීම, පහසුකම් සැලසීම සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම මහ බැංකුව විසින් අඛණ්ඩවම සිදුකරන ලදී. 2019 වසරේ පළමු මාස නවය තුළ දී, මහ බැංකුව විසින් සහභාගීත්ව මූල්‍ය ආයතන හරහා ප්‍රතිමූල්‍ය ණය යෝජනා ක්‍රම 9 ක් සහ පොලී සහනාධාර යෝජනා ක්‍රම 2 ක් යටතේ ප්‍රතිලාභීන් 69,103 ක් අතරේ

8.9 සංඛ්‍යා සටහන

අරමුදල් සපයනු ලබන ප්‍රභවයට අනුව ණය මුදා හැරීම

අරමුදල් මූලාශ්‍රය	කොටස %			
	2018		2019	
	ණය සංඛ්‍යාව	ණය ප්‍රමාණය රුපියල් මිලියන	ණය සංඛ්‍යාව	ණය ප්‍රමාණය රුපියල් මිලියන
රජයේ අරමුදල්	93.3	72.2	91.6	70.5
මහ බැංකුවේ අරමුදල්	6.7	27.8	4.8	23.9
ආධාර දෙන ආයතන වල අරමුදල්	0.0	0.0	3.6	5.6

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

8.10 සංඛ්‍යා සටහන

රජයේ අරමුදල් මගින් ක්‍රියාත්මක ණය යෝජනා ක්‍රමයන්හි මුළු ණය මුදාහරීම්

ණය ක්‍රමය	ණය මුදාහරීම්				වර්ධනය (%)	
	2018		2019		2019	
	ජන.-සැප්.		ජන.-සැප්.		ජන.-සැප්.	
	ණය සංඛ්‍යාව	ප්‍රමාණය රුපියල් මිලියන	ණය සංඛ්‍යාව	ප්‍රමාණය රුපියල් මිලියන	ණය සංඛ්‍යාව	ප්‍රමාණය රුපියල් මිලියන
දිළිඳුකම පිටුදැකීම සඳහා වන ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ණය ව්‍යාපෘතිය - වක්‍රීය අරමුදල	9,668.0	482.1	7,852.0	388.3	-18.8	-19.5
දිළිඳුකම පිටුදැකීම සඳහා වන ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ණය ව්‍යාපෘතිය II - වක්‍රීය අරමුදල*	3,573.0	336.2	-	-	-100.0	-100.0
ස්වයං රැකියා ප්‍රවර්ධන මූලාරම්භක ණය යෝජනා ක්‍රමය - අදියර II	1,608.0	332.9	138.0	44.7	-91.4	-86.6
අන්වැල	3,543.0	1,499.7	193.0	78.0	-94.6	-94.8
ස්වයං රැකියා ප්‍රවර්ධන මූලාරම්භක ණය යෝජනා ක්‍රමය - අදියර II	216.0	99.8	138.0	57.5	-36.1	-42.4
නව සපිරි ග්‍රාමීය ණය යෝජනා ක්‍රමය	50,146.0	5,709.0	55,000.0	6,415.6	9.7	12.4
කුඩා පරිමාණ කෘෂි ව්‍යාපාර සහභාගීත්ව වැඩසටහන - ආදායම් උත්පාදන එකතුව	-	-	-	-	-	-
	68,754.0	8,459.7	63,321.0	6,984.1	-7.9	-17.4

* 2018 ජූලි මාසයේ දී නවතා දමන ලදී.

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

රුපියල් මිලියන 9,910.2 ක ණය ප්‍රමාණයක් මුදාහරින ලදී. ඉහත කාලසීමාව තුළ දී සිදුකරන ලද මුළු මුදාහරීම් ප්‍රමාණයෙන් සියයට 65.1 ක් පොලී සහනාධාර යෝජනා ක්‍රම මගින්ද ඉතිරි සියයට 34.9 ක ප්‍රමාණය ප්‍රතිමූල්‍ය ණය යෝජනා ක්‍රම හරහාද ලබාදෙන ලදී. 2019 වසරේ පළමු මාස නවය තුළ දී මුදා හරින ලද මුළු ණය වටිනාකමෙන් සියයට 70.5 ක් රජය විසින් ද සියයට 23.9 ක් මහ බැංකුව විසින් ද සියයට 5.6 ක් ආධාර සපයන ජාත්‍යන්තර ආයතන විසින්ද සපයා ඇත. ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් ප්‍රතිමූල්‍ය ණය යෝජනා ක්‍රම 5 කින් සහ එක් පොලී සහනාධාර ක්‍රමයකින් සමන්විත ණය යෝජනා ක්‍රම 6 ක් හරහා ප්‍රතිලාභීන් 63,321 දෙනෙකුට රුපියල් මිලියන 6,984.1 ක් එනම් 2019 වසරේ පළමු මාස නවය තුළ දී සිදු කරන ලද මුළු මුදාහරීම්වලින් සියයට 70.5 ක් අඛණ්ඩව මුදාහරින ලදී.

- පොලී සහනාධාර ණය යෝජනා ක්‍රමයක් ලෙස හා ණය ඇප ආවරණ යෝජනා ක්‍රමයක් ලෙස ක්‍රියාත්මක වන නව සපිරි ග්‍රාමීය යෝජනා ක්‍රමය (NCRCS) 2019 වසරේ පළමු මාස නවය තුළ දී සැලකිය යුතු කාර්ය සාධනයක් පෙන්නුම් කළේය. පසුගිය වසරේ අදාළ කාල පරිච්ඡේදය හා සැසඳීමේදී මෙම ණය යෝජනා ක්‍රමය යටතේ ලබා දුන් මුළු ණය සංඛ්‍යාව 55,000 දක්වා එනම් සියයට 9.7 කින්ද මුදාහරින ලද මුළු ණයවල වටිනාකම රුපියල් මිලියන 6,415.6 ක් දක්වා එනම් සියයට 12.4 කින් ද ඉහළ ගොස් ඇත. කුඩා පරිමාණ කෘෂි ව්‍යාපාර සහභාගීත්ව වැඩසටහනෙහි (SAPP) ණය මුදා හරීම් කටයුතු 2018 වසරේ අවසාන කාර්තුවේ දී ආරම්භ කළ අතර එය 2019 වසරේ පළමු මාස නවය තුළ දී අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. කුඩා පරිමාණ කෘෂි ව්‍යාපාර සහභාගීත්ව

වැඩසටහන සඳහා, කෘෂිකාර්මික සංවර්ධනය සඳහා වන ජාත්‍යන්තර අරමුදල සහ ශ්‍රී ලංකාවේ රජය විසින් අරමුදල් සපයනු ලබන අතර අදාළ කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී මෙම වැඩසටහන යටතේ ණය 2,503 ක් සඳහා රුපියල් මිලියන 552.6 ක ප්‍රමාණයක් මුදා හැර ඇත. ප්‍රතිලාභීන් හට වඩා යහපත් සේවයක් ලබාදීමට සහ මෙහෙයුම් කාර්යක්ෂමතාව වැඩි දියුණු කිරීමට කුඩා පරිමාණ කෘෂි ව්‍යාපාර සහභාගීත්ව වැඩසටහනෙහි ණය සංරචකය ප්‍රතිව්‍යුහගත කරන ලදී. මෙම වැඩසටහනෙහි නව සංරචක රාජ්‍ය-පෞද්ගලික-නිෂ්පාදක-හවුල්කාරීත්ව ණය යෝජනා ක්‍රම දෙකක් යටතේ (එනම් 4P කෘෂි ව්‍යාපාර සහ 4P තුරුණු ණය යෝජනා ක්‍රම) සහ වක්‍රීය අරමුදල් ණය යෝජනා ක්‍රම තුනකින් (එනම් වක්‍රීය කෘෂි ව්‍යාපාර, වක්‍රීය තුරුණු සහ වක්‍රීය ආදායම් උත්පාදන ණය යෝජනා ක්‍රම) ක්‍රියාත්මක විය. පිළිවෙලින් ක්ෂුද්‍ර, සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ අංශය සහ කෘෂිකාර්මික හා සත්ව පාලන අංශය අරමුණු කරගනිමින් ක්‍රියාත්මක ප්‍රධානතම ණය යෝජනා ක්‍රම දෙකක් වන සෞභාග්‍යා ණය යෝජනා ක්‍රමය සහ මහා පරිමාණ කිරි නිෂ්පාදන සංවර්ධන ණය යෝජනා ක්‍රමය මහ බැංකුව විසින් අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. මීට අමතරව, සෞභාග්‍යා ණය යෝජනා ක්‍රමය යටතේ මහ බැංකුව විසින් රුපියල් මිලියන 2,335.2 ක් ව්‍යවසායයන් 3,254 ක් අතර මුදාහරින ලදී.

- සංවර්ධන මූල්‍ය වැඩසටහන් කිහිපයක් ඉදිරියේ ද ක්‍රියාත්මක කිරීමට අපේක්ෂිතය. දිගුකාලීන සංවර්ධන ව්‍යාපෘති, සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායන් සහ අපනයන අරමුණු කරගත් ව්‍යාපාරවල කාරක ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතා සඳහා අරමුදල් සැපයීමට, සංවර්ධන මූල්‍ය හා සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායන් සඳහා

නව ප්‍රතිමූල්‍ය ණය යෝජනා ක්‍රමයක් හඳුන්වාදීමට අවශ්‍ය මූලික කටයුතු සිදුකර ඇත. ශ්‍රී ලංකා රජය මගින් අරමුදල් සපයනු ලබන “ව්‍යවසායී ශ්‍රී ලංකාවක්” වැඩසටහන යටතේ ක්‍රියාත්මක වීමට යෝජනා ආංශික ණය ඇප ආවරණ යෝජනා ක්‍රමය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා මහ බැංකුව සහ මුදල් අමාත්‍යාංශය ගිවිසුමකට එළඹුණි. නව තේ සහ රබර් ක්ෂේත්‍රවල නිෂ්පාදන ජනනය වන තෙක් ස්වයංරැකියා හෝ කෙටිකාලීන ආදායම් උත්පාදන ක්‍රියාකාරකම් ඇති කිරීම සඳහා තේ නැවත වගා කිරීමෙහි සහ රබර් නව රෝපණ කටයුතුවල නියැලී සිටින කුඩා වතු හිමියන්ට සහනදායී ණය ලබා දීමට කුඩා තේ හා රබර් වතු පුනර්ජීවන පොලී සහනාධාර යෝජනා ක්‍රමය සැලසුම් කර ඇත.

- ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය සහයෝගීතාවයෙහි (IFC) තාක්ෂණික සහ මූල්‍ය සහාය ඇතිව මහ බැංකුව විසින් මූල්‍ය අන්තර්ගතභාවය පිළිබඳ ජාතික උපාය මාර්ගය තවදුරටත් දියුණු කිරීමෙහි නිරත විය.** තවද, ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය සහයෝගීතාවයෙහි සහාය ඇතිව මහ බැංකුව මූල්‍ය අන්තර්ගතභාවය පිළිබඳ සමීක්ෂණය පැවැත්වීමට මූලිකත්වය දරන ලදී. මූල්‍ය අන්තර්ගතභාවය පිළිබඳ ජාතික උපාය මාර්ගය (NFIS) සැකසීම තවදුරටත් දියුණු කරමින් එහි කටයුතු අවසන් කිරීම සඳහා වන තෙවන උපදේශන සමුළුව 2019 අගෝස්තු මස දී සාර්ථකව පවත්වන ලද අතර 2019 වසර අවසන් වන විට දී මූල්‍ය අන්තර්ගතභාවය පිළිබඳ ජාතික උපායමාර්ගය දියත්කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ. 2019 වසරේ පළමු මාස නවය තුළ දී මහ බැංකුව විසින් මූල්‍ය සාක්ෂරතාවය, ව්‍යවසායකත්ව සංවර්ධනය සහ කුසලතා සංවර්ධනය පිළිබඳ දැනුම්වත් කිරීමේ වැඩසටහන් 95 ක් පවත්වන ලදී. ඒ සඳහා 10,500 කට අධික පිරිසක් සහභාගී වී ඇති අතර එයින් බහුතරය (70% - 80%) කාන්තාවන් වේ.

අපේක්ෂිත වර්ධනයන්

- ඉහළ නංවන ලද ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතා සහ අනෙකුත් නියාමන අවශ්‍යතා හේතුවෙන් බැංකුවල ප්‍රාග්ධන මට්ටම් තවදුරටත් ශක්තිමත් වනු ඇතැයි අපේක්ෂිතය.** 2020 දෙසැම්බර් 31 දින සිට ක්‍රියාත්මක වන ඉහළ නංවන ලද අවම ප්‍රාග්ධන මට්ටම් සහ බාසල් III රාමුව ක්‍රියාවට නැංවීම තුළින් ගුණාත්මක තත්ත්වයෙන් ඉහළ ප්‍රාග්ධනයක් බැංකු විසින් පවත්වා ගනු ඇතැයි අපේක්ෂිතය. මෙම අවශ්‍යතාවන් සපුරාලීමට නොහැකි බැංකු ස්වකීය කැමැත්තෙන් ඒකාබද්ධ වීම දිරිමත් කරනු ලබන අතර එසේ නැතහොත් ඔවුන්ගේ බැංකු කටයුතු සඳහා සීමා පනවනු ලැබේ. තවද, බාසල් III නියාමන රාමුව යටතේ තෝලන අනුපාතය සහ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත - SLFRS 9 මූල්‍ය උපකරණ, බලාත්මක වීම යටතේ නියාමන අවශ්‍යතාවලට ලඟාවීමට බැංකු තම ප්‍රාග්ධනය වර්ධනය කර ගත යුතුය. මෙමගින් මූල්‍ය හා ආර්ථික ආතතීන් තුළින් බැංකු ක්ෂේත්‍රයට පැන නැගෙන කම්පනයන්ට මුහුණ දීමට බැංකුවලට ඇති හැකියාව වර්ධනය කරන අතරම ඉදිරි වසර වලදී ආර්ථිකයේ මූල්‍ය අංශයේ සිට මූර්ත අංශයට අවදානම් විකාශය වීමේ අවදානම අවම කරනු ලබයි.
- බාසල් III ද්‍රවශීලතා ප්‍රමිති යටතේ ඇති ද්‍රවශීලතා ආවරණ අනුපාතය (Liquidity Coverage Ratio) සහ ශුද්ධ ස්ථායී අරමුදල් අනුපාතය (Net Stable Funding Ratio) ක්‍රියාවට නැංවීම සමඟ බැංකුවල ද්‍රවශීලතා තත්ත්වයන් යහපත් මට්ටමක පවත්වා ගෙන යනු ඇතැයි අපේක්ෂිතය.** ඒ අනුව, බැංකුවල කෙටි කාලීන සහ දිගු කාලීන ද්‍රවශීලතා ව්‍යුහය ස්ථායී අරමුදල් ප්‍රභවයන් තුළින් ශක්තිමත් වනු ඇත.
- පවත්නා මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති දිශානතියට අනුකූලව සහ ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් වෙත ණය ප්‍රවාහ වර්ධනය කිරීම සඳහා නිකුත් කරන ලද බැංකු පනත්**

8.II සංඛන සටහන

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ අරමුදල් මගින් ක්‍රියාත්මක ණය යෝජනා ක්‍රමයන්හි මුළු ණය මුදා හැරීම්

ණය යෝජනා ක්‍රමය	ණය මුදාහැරීම්				වර්ධනය (%)	
	2018		2019		2019	
	ජන.-සැප්.		ජන.-සැප්.		ජන.-සැප්.	
	ණය සංඛ්‍යාව	ප්‍රමාණය රුපියල් මිලියන	ණය සංඛ්‍යාව	ප්‍රමාණය රුපියල් මිලියන	ණය සංඛ්‍යාව	ප්‍රමාණය රුපියල් මිලියන
සෞභාග්‍යා	4,627.0	2,996.9	3,254.0	2,335.2	-29.7	-22.1
මහා පරිමාණ කිරි නිෂ්පාදන සංවර්ධන ණය යෝජනා ක්‍රමය	275.0	262.7	25.0	38.3	-90.9	-85.4
එකතුව	4,902.0	3,259.6	3,279.0	2,373.5	-33.1	-27.2

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

විධානයන්ට අනුකූලව ඉදිරියේදී බැංකු අංශයේ ක්‍රමික ණය වර්ධනයක් සිදු වෙනැයි අපේක්ෂිතය. මහ බැංකුව විසින් මෑත කාලයේදී සිය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරයන්ට අනුකූලව බැංකු ණය පොලී අනුපාත සහ ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අනුපාතය (Statutory Reserve Ratio) අඩුකිරීමට පියවර ගන්නා ලදී. මෙම පියවර බැංකු අංශයේ ණය සහ ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් වර්ධනය සඳහා උපකාරී වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. මේ වනවිට බැංකුවල මෙහෙයුම් පරිසරයේ පැන නැගී ඇති අභියෝගකාරී තත්වයන් සමගම අක්‍රීය ණය ක්‍රමයෙන් ඉහළ යාමක් පෙන්නුම් කෙරෙන බැවින් අක්‍රීය ණය මට්ටම් ඉහළ යාම පිළිබඳ බැංකු අවධානය යොමු කළ යුතු අතර මේ සම්බන්ධිත සියළු අවදානම් අවම කිරීම සඳහා සුදුසු අවදානම් කළමනාකරණ ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.

- සාර්ව ආර්ථික විචල්‍යවල වෙනස්කම් නිරීක්ෂණය කිරීම මගින් මූර්ත ආර්ථිකයේ සිට බැංකු අංශයට විහිදී යන අවදානම් හඳුනාගෙන ඒවාට පිළියම් යෙදීම සඳහා කටයුතු කරනු ඇත. ඒ අනුව, බැංකු පද්ධතියේ ස්ථායීතාවයට බලපාන අනාගතයේ ඇතිවිය හැකි අවදානම් වලට නිසි පරිදි මුහුණ දීමට අවශ්‍ය සාර්ව විචක්ෂණශීලී උපායමාර්ග හඳුන්වා දීමට අපේක්ෂිතය. එලදායී බැංකු අධීක්ෂණය සඳහා වන බාසල් මූලික ප්‍රතිපත්ති සහ අනෙකුත් ජාත්‍යන්තර සහ කලාපීය යහභාවිතාවන්ට අනුකූලව බලපත්‍රලාභී බැංකුවලට අදාළ නියාමන සහ සුපරීක්ෂණ රාමුව තවදුරටත් ශක්තිමත් කිරීමටද අපේක්ෂිතය.
- නව බැංකු පනත කෙටුම්පත් කිරීම මගින් බලපත්‍රලාභී බැංකුවල නෛතික හා නියාමන රාමුව තවදුරටත් ශක්තිමත් වනු ඇත. යෝජිත නව පනත සඳහා සැලකිල්ලට ගනු ලබන ක්ෂේත්‍රයන් වන්නේ අධීක්ෂණය හා නියාමනය සඳහා පූර්ණ බලතල පැවරීම, බැංකු සඳහා පරිමාණයට අනුකූල වූ විභේදිත නියාමන රාමුවක් ක්‍රියාත්මක කිරීම, ආයතනික යහපාලනය ශක්තිමත් කිරීම, ඒකාබද්ධ අධීක්ෂණය, නිරාකරණය, දඩ මුදල් පැනවීම, අවදානම පැතිරයාමේ අවදානම අවම කිරීම සඳහා බැංකු කටයුතු සීමා කිරීම (Ring Fencing) බැංකු ඒකාබද්ධ කිරීම් සහ අත්පත් කිරීම් සඳහා වූ විධිවිධාන ශක්තිමත් කිරීම, විශාල විදේශීය බැංකු ශාඛා පරිපාලිත සමාගම් ලෙස ස්ථාපනය කිරීම සහ බැංකු සඳහා මූල්‍ය පරිපාලක සමාගම් ව්‍යුහයන් (Financial holding company structure) හඳුන්වා දීම ආදිය වේ.

- එක් එක් බැංකුවේ සහ බැංකු අංශයේ කාර්යක්ෂමතාව, සඵලදායීතාව සහ තිරසාරභාවය ඉහළ නැංවීම අරමුණු කර ගනිමින් බැංකු පරීක්ෂණ ක්‍රමවේදය වැඩි දියුණු කෙරෙනු ඇත. බලපත්‍රලාභී බැංකුවල අවදානම් පදනම් කරගත් අධීක්ෂණ රාමුවක් ක්‍රියාත්මක කිරීමට සහ බලපත්‍රලාභී බැංකු සඳහා කාලීන මැදහත් වීම සහ කඩිනම් නිවැරදි කිරීමේ පියවර ගැනීමට හැකි ක්‍රියාවලියක් සකස් කිරීමේ අරමුණින් මහ බැංකුව විසින් නව අධීක්ෂණ ශ්‍රේණිගත කිරීමේ රාමුවක් (බැංකු තිරසාර ශ්‍රේණිගත කිරීමේ දර්ශකය - (Bank Sustainability Rating Indicator) සම්පාදනය කරමින් පවතී.
- අවදානම පැතිරයාමේ අවදානමින් (Contagion Risk) බැංකු ආරක්ෂා කිරීම සඳහා සහ බැංකු අංශයේ සහ මූල්‍ය පද්ධතියේ ස්ථායීතාව සහ තිරසාරභාවය සහතික කිරීම සඳහා බැංකු සමූහයන් ඒකාබද්ධ අධීක්ෂණයට යටත් කෙරෙනු ඇත. ඒ අනුව, ඒකාබද්ධ අධීක්ෂණය සම්බන්ධයෙන් නියාමන රාමුවක් සකස් කරනු ලබන අතර මේ සම්බන්ධ විධිවිධාන නව බැංකු පනත තුළ අන්තර්ගත කෙරෙනු ඇත. තවද, අන්තර් නියාමන සහයෝගීතාවය ශක්තිමත් කිරීම සඳහා මහ බැංකුව, ශ්‍රී ලංකා සුරැකුම්පත් හා විනිමය කොමිෂන් සභාව සහ ශ්‍රී ලංකා රක්ෂණ නියාමන කොමිෂන් සභාව විසින් අවදානම් පදනම් කරගත් ඒකාබද්ධ අධීක්ෂණය සඳහා ත්‍රෛපාර්ශ්වික අවබෝධතා ගිවිසුමක් අත්සන් කළ අතර, ඒ සම්බන්ධයෙන් ප්‍රධාන අධීක්ෂක ලෙස මහ බැංකුව කටයුතු කරනු ඇත.
- බ්ලොක්චේන් (Blockchain) වැනි අධි තාක්ෂණික නව්‍යතාවන් සහ මූල්‍ය තාක්ෂණයේ (FinTech) ව්‍යාප්තිය සමඟ නව ව්‍යාපාර අවස්ථාවන් බිහිවීම තුළින් බැංකුවල ව්‍යාපාර ආකෘතින් කාලානුගතව විශාල වෙනස්වීම් වලට මුහුණ දෙනු ඇත. තවද මෙම නව්‍ය තාක්ෂණයන් සමගින් බැංකු ක්ෂේත්‍රය නව අවදානම් සඳහා මුහුණ දීමට සිදුවන අතර බැංකු පද්ධතියේ සුරක්ෂිතතාවය සහ ස්ථාවරභාවය තහවුරු කර ගනිමින් මෙම නව තාක්ෂණයන් උපයෝගී කර ගැනීම සඳහා බැංකු උනන්දු කෙරෙනු ඇත.
- බැංකු ක්ෂේත්‍රයේ සයිබර් - ආරක්ෂණ සහ මූල්‍ය තාක්ෂණ යන විෂය පථයන්ට අදාළ අන්තර්ජාතික ප්‍රමිති සහ යහභාවිතයන්ට අනුගතව බැංකු සුපරීක්ෂණ සහ නියාමන රාමුවට අවශ්‍ය වෙනස්කම් හඳුන්වා දෙනු ඇත. මේ යටතේ පැන නැගෙන නව තොරතුරු

තාක්ෂණ අවශ්‍යතා කඩිනමින් සැපයීමේ අරමුණ ඇතිව බැංකුවල තොරතුරු පද්ධතීන් සහ අනෙකුත් සම්බන්ධිත තොරතුරු පද්ධතීන් ශක්තිමත් කිරීම සහ වැඩි දියුණු කිරීමට යෝජිත නියාමන කටයුතු කෙරෙනු ඇත. මේ සම්බන්ධයෙන් මහ බැංකුව විසින් ක්ෂේත්‍රයේ තාක්ෂණික අවදානම් සඳහා මුහුණ දීමට ඇති හැකියාව ඉහළ නැංවීම පිළිබඳ ඉදිරි දැක්මක් (Road Map) නිකුත් කරන ලද අතර මෙය 2019 සිට 2020 දක්වා වූ කාලසීමාවක් තුළ ක්‍රියාත්මක වනු ඇත. තවද තාක්ෂණික අවදානම් සඳහා ඔරොත්තු දීම පිළිබඳ බැංකුවල අදහස් දැනගැනීම සඳහා උපදේශන පත්‍රිකාවක් නිකුත් කරන ලද අතර මේ සම්බන්ධව බැංකු පනත් විධානයන් නොබෝ දිනකින් නිකුත් කෙරෙනු ඇත.

- රටපුරා ආර්ථික කටයුතු සඳහා දායකත්වය දැක්වීම සහ මූල්‍ය අන්තර්ගතකරණය වැඩි දියුණු කිරීම ඉලක්ක කර ගනිමින් මෙරට බැංකුකරණ ප්‍රවේශයන් ව්‍යාප්ත වනු ඇතැයි අපේක්ෂිතය. තොරතුරු තාක්ෂණ සේවා බෙදා හැරීමේ මාධ්‍යයක් ලෙස ජංගම දුරකථන බැංකුකරණය සහ අන්තර්ජාල බැංකුකරණය වැනි ඩිජිටල් තව්‍යකරණයන් උපයෝගී කර ගනිමින් බැංකුකරණය සඳහා ඇති ප්‍රවේශයන් ඉහළ දැමීමටත් අපේක්ෂිත වේ. මෙහිදී සියලු පද්ධති සම්බන්ධව තොරතුරු තාක්ෂණ අවදානම් කළමනාකරණය ශක්තිමත් කිරීම සහ නිවාරක ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම බැංකු විසින් සිදු කළ යුතු වේ. බැංකු ක්ෂේත්‍රයේ භූගෝලීය ව්‍යාප්තිය පුළුල් කිරීමේ අරමුණින් විශාල වාණිජ බැංකුවලට කලාපය තුළ ව්‍යාප්ත වීමේ ඉඩ ප්‍රස්තා සොයා බැලීමට දිරිමත් කෙරේ. මේ සම්බන්ධව කලාපයේ නියාමකයන් සමග තොරතුරු හුවමාරු කර ගැනීමේ හා අන්තර් දේශ සීමා නියාමන කටයුතු වැඩි දියුණු කිරීමේ අරමුණ පෙරදැරිව සම්ප සබඳතා පවත්වා ගෙන යනු ඇත.
- මෑතකදී දියත් කරන ලද ශ්‍රී ලංකාවේ නිරසාර මූල්‍ය (Sustainable Finance) පිළිබඳ ඉදිරි දැක්ම මගින් මූල්‍ය ආයතන සහ මූල්‍ය නියාමකයන්ට ඔවුන් විසින් අරමුදල් සපයන්නාවූ ව්‍යාපෘතීන් හා සබැඳුණු පාරිසරික, සමාජීය සහ පාලන අවදානම් සාධනීය ලෙස කළමනාකරණය කිරීම සඳහා පුළුල් මග පෙන්වීමක් සිදු කරන අතර වඩාත් හරිත, දේශගුණ - හිතකර සහ වඩාත් අන්තර්ගතික (inclusive) ව්‍යාපාරයන් සඳහා අනභිත දීම දිරිමත් කරයි. එමනිසා මේ සම්බන්ධව බැංකු ක්ෂේත්‍රය විසින් නව්‍ය නිරසාර මූල්‍ය සේවා

වර්ධනය කිරීම සහ නිරසාර මූල්‍ය සඳහා ව්‍යාපාරික අවස්ථා උත්පාදනය කරනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. හරිත ආර්ථිකය වර්ධනය කිරීම සඳහා ගන්නා මෙවැනි ක්‍රියාමාර්ග සඳහා අවශ්‍ය තැන්හිදී මහ බැංකුව විසින් පහසුකම් සපයනු ඇත.

- ස්ථායී සාර්ව ආර්ථික මූලධර්ම, ආයතනික යහපාලනය, තොරතුරු ආරක්ෂණ හා අවදානම් කළමනාකරණ යනාදී අංශවල අපේක්ෂිත වර්ධනයන් සහ බැංකුවල ප්‍රාග්ධන හා ද්‍රවශීලතා මට්ටම් ශක්තිමත් කිරීම සඳහා දරන ලද නියාමන ප්‍රයත්න සලකා බැලීමේදී බැංකු ක්ෂේත්‍රය ඉදිරියටත් සිය ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව පවත්වාගෙන යනු ඇතැයි අපේක්ෂිතය.
- බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් සහ විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම් අංශයෙහි මධ්‍යකාලීන ස්ථායීතාව, පවතින නීති රාමුවේ වෙනස්වීම් වලට අනුරූපව තවදුරටත් ස්ථාවර තත්ත්වයකට පත්වේ යැයි අපේක්ෂා කෙරේ. 2011 අංක 42 දරන මුදල් සමාගම් පනතෙහි යෝජිත සංශෝධන 2020 වසරේ දෙවන භාගයෙහි අවසන් වීමට නියමිතය. තවද ණය වෙන්කිරීමේ විධානය සංශෝධනය තුළින් ණය වෙන් කිරීමේ අවශ්‍යතාවය ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරන ප්‍රමිති අංක 9 ට අනුකූල වන අතර එමගින් බැංකුවලට සාපේක්ෂව, මෙම අංශයේ පවතින නියාමනයන්ගේ අපගමනය වීම් අවම වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් සහ විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම්වල අධීක්ෂණය සහ නියාමනය ශක්තිමත් කිරීම උදෙසා නියාමන රාමුව සමාලෝචනය කෙරෙනු ඇත.
- ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතා ඉහළ නැංවීම හේතුවෙන් අංශයෙහි ප්‍රාග්ධන මට්ටම ගොඩනැගී තවදුරටත් ශක්තිමත් වෙනැයි අපේක්ෂා කෙරේ. ඉහළ නැංවූ අවම ප්‍රාග්ධන මට්ටම් සහ ක්‍රියාත්මක කල නව ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණාත්මක අවශ්‍යතා සමඟ ඉදිරි වසර කිහිපය තුළ දී ප්‍රාග්ධන මට්ටමෙහි ඉහළ යෑම, ජීවිතය සහිත කාල සීමාවලදී අංශයේ සමස්ත අවදානම් දරා ගැනීමේ හැකියාව වර්ධනය වීමටද හේතුවනු ඇත. තවද ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අංක 9 ට අනුව ණය වෙන්කිරීම, අපේක්ෂිත ණය හානි ප්‍රවේශය යටතේ සිදු කිරීම හේතුවෙන් ආයතන නියාමන අවශ්‍යතාවලට ලඟාවීමට තම ප්‍රාග්ධන වර්ධනය කර ගත යුතුය. මෙම වර්ධනයන් අංශයේ අවම ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතා සපුරාලීමට ස්වේච්ඡා ඒකාබද්ධ වීම් සඳහා රුකුල් වනු ඇත.

- අර්බුද නිරාකරණය කිරීමේ නිසි රාමුවක් මෙම අංශය සඳහා පිහිටුවීමට නියමිතය. 2011 අංක 42 දරන මුදල් ව්‍යාපාර පනත යටතේ දුෂ්කරතාවයන්ට පත් මුදල් සමාගම්වල අර්බුද නිරාකරණය කිරීම සඳහා ක්‍රියාමාර්ග ගනිමින් පවතී. බලපත්‍ර අහෝසි කරන ලද මුදල් සමාගම්වල තැන්පත්කරුවන්ගේ තැන්පතු පියවීම ශ්‍රී ලංකා තැන්පතු රක්ෂණ හා ද්‍රවශීලතා ආධාරක වැඩසටහන යටතේ සිදු කරනු ඇත. මහ බැංකුවේ නිරාකරණ හා බලගැන්වීමේ දෙපාර්තමේන්තුව මගින් අර්බුදයට පත් මුදල් සමාගම් නිරාකරණය කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග කඩිනම් කිරීම සඳහා මුදල් ව්‍යාපාර පනතට සංශෝධන නිර්දේශ කර ඇත.
- ආයතනික යහපාලනය ශක්තිමත් කිරීම සඳහා හිමිකම් සීමා සම්බන්ධ විධානය හඳුන්වා දීමට නියමිතය. සමාගම්වල හිමිකම් හා තීරණ ගැනීම ප්‍රධාන කොටස් හිමිකරුට හෝ ප්‍රධාන කොටස් හිමිකරුට සම්බන්ධිත වෙනත් කොටස් හිමියන් කිහිප දෙනෙකුට පමණක් සන්කේන්ද්‍රණය වී තිබීම මුදල් සමාගම් අසාර්ථක වීම සඳහා බලපාන එක් හේතුවක් ලෙස හඳුනාගෙන ඇත. මහ බැංකුව, ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා සාධාරණ කාල සීමාවක් ලබා දෙමින් බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම්වලට හිමිකම් සීමාවන් සම්බන්ධ විධාන ඉදිරියේ දී නිකුත් කිරීමට බලාපොරොත්තු වේ. කෙසේ වුවද, අර්බුදකාරී සමාගම්වල ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම උදෙසා මුදල් ආයෝජනය කරන්නන් හට සහන ලබාදීමට පියවර ගනු ඇත.
- බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම්වල යහපත් යහපාලනික වර්ෂාවන් ශක්තිමත් කිරීමට, පවතින ආයතනික යහපාලන විධානය සංශෝධනය කිරීමට අපේක්ෂා කරයි. මනා ආයතනික යහපාලනය, මුදල් සමාග මක ව්‍යාපාර කටයුතු මනා වගවීමකින් හා වගකීමක් ඇතිව සිදු කිරීම ආයතනයේ සුරක්ෂිතතාවය හා අඛණ්ඩ පැවැත්මට හේතු වේ. එමගින් මෙම අංශයේ සමස්ත ස්ථායීතාවය තහවුරු කිරීමට බලාපොරොත්තු වේ. එබැවින් බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් සඳහා දැඩි විධිවිධාන ඇතුළත්ව ආයතනික යහපාලන විධානය සංශෝධනය කිරීමට නියමිතය.
- මහ බැංකුව හා මුදල් අමාත්‍යාංශය එක්ව ශ්‍රී ලංකාව සඳහා සකස් කරන ලද මැදි කාලීන ණය කළමනාකරණ උපායමාර්ගය, 2019 අප්‍රේල් මාසයේදී මහ බැංකු වෙබ් අඩවියේ ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී. මෙම නව උපායමාර්ගය මගින් රජයේ මුදල් ප්‍රවාහ

අවශ්‍යතා සපුරාලීම සඳහා යෝග්‍ය වූ සංයුතියකට අනුව අරමුදල් රැස් කිරීමට පහසුකම් සැලසෙන අතර, එමගින් රජයේ මූල්‍ය අවශ්‍යතා අවම පිරිවැයකින් හා විවක්ෂණශීලී අවදානමකින් යුතුව සපුරාලීමට ඉවහල් වනු ඇත.

- විදේශ විනිමයට ඇති නිරාවරණය පවත්නා මට්ටමේම පවත්වා ගැනීම, වර්තමානයේ පවතින විදේශ ණය කළඹෙහි සාමාන්‍ය කල්පිරීමේ කාලය වැඩි කිරීම සහ වසරක් තුළ දී කල් පිරෙන ණය ප්‍රමාණය වර්තමාන මට්ටමට වඩා අඩු කිරීම මැදි කාලීන ණය කළමනාකරණ උපායමාර්ගය මගින් ප්‍රධාන වශයෙන් අපේක්ෂා කෙරේ. මීට අමතරව, 2023 වසර වන විට දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස රාජ්‍ය ණය ක්‍රමයෙන් සියයට 71.0 දක්වා අඩු කිරීමට මැදි කාලීන ණය කළමනාකරණ උපායමාර්ගය මගින් අපේක්ෂා කරනු ලැබේ. යෝජිත ක්‍රමෝපාය මගින් විදේශ මුදලට ඇති නිරාවරණය 2018 වසරේ වාර්තා වූ මට්ටමේ පවත්වා ගැනීම සඳහා කෙටි කාලීන කල් පිරීමේ ණය උපකරණ මැදි හා දිගු කාලීන ණය උපකරණයන්ට මාරු කෙරෙන අතර, මැදි කාලීනව විදේශ මූල්‍යකරණ අවශ්‍යතාවයන් අඩුකිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ. එමෙන්ම, වසරක් තුළ කල් පිරෙන ණය ප්‍රමාණය, 2018 වසර අවසානයේදී වාර්තා වූ සියයට 16.4 සිට 2023 වසර වන විට සියයට 15.7 ක් දක්වා අඩු කෙරෙනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. තවද, මෙමගින් මැදි කාලීන ණය සේවාකරණ පිරිවැය අවම කරන අතර ණය ප්‍රමාණයෙහි සාමාන්‍ය කල් පිරීමේ කාලය දිගු කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ. මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති අංශය සලකා බැලීමේදී, සැපයුම් අංශයේ ඵලදායීතාවය ඉහළ නංවන ක්‍රියාකාරකම් මතද රඳමින්, මුදල් ප්‍රතිපත්තිය විවක්ෂණශීලීව හසුරුවීම තුළින් මැදි කාලීනව උද්ධමනය මැදි තනි අගයක මට්ටමේ පවත්වා ගැනීමට මහ බැංකුව අපේක්ෂා කරයි. මෙම ප්‍රතිපත්ති සංයෝජනය හා රජයේ මැදි කාලීන මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා වැඩසටහන ඒකාබද්ධ වීමෙන් වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතික යෝග්‍ය මට්ටම්වල පැවතීම තුළින් මැදි කාලීනව දුරදර්ශී ණය කළමනාකරණ උපාය මාර්ගයක් සාක්ෂාත් කර ගැනීම උදෙසා පහසුකම් සැලසෙනු ඇත.
- මේ අතර, 2018 මාර්තු මාසයේදී පාර්ලිමේන්තුව විසින් බලාත්මක කරන ලද 2018 අංක 08 දරන සක්‍රීය වගකීම් කළමනාකරණ පනතෙහි සඳහන් වගකීම් කළමනාකරණ අරමුණු සඳහා රුපියල් බිලියන 480 ක්

දක්වා ණය ලබාගැනීම සඳහා යෝජනාවක් 2019 ජූලි මාසයේදී පාර්ලිමේන්තුව විසින් සම්මත කරන ලදී. මේ සම්බන්ධයෙන්, මහ බැංකුව විසින් “සමුරායි” බැඳුම්කර වෙළඳපොළ ඇතුළු විකල්ප බැඳුම්කර වෙළඳපොළ ගවේෂණය කරමින්, ජාත්‍යන්තර ප්‍රාග්ධන වෙළඳපොළ ඔස්සේ බැඳුම්කර නිකුතු පදනම විවිධාංගීකරණය කිරීමට සහ දේශීය වෙළඳපොළ තුළින් අවශ්‍ය අතිරේක මූල්‍ය සංචිතය ගොඩනගා ගැනීමටත් කටයුතු කරමින් සිටියි. මෙම නව වගකීම් කළමනාකරණ ක්‍රියාමාර්ග යටතේ අනාගත ණය සේවාකරණ අවශ්‍යතාවයන් සුමට කිරීමටත් කටයුතු කරමින් සිටියි.

- මූල්‍ය තාක්ෂණ කමිටුව විසින් පිළියෙල කරන ලද නිර්දේශයන්ට අනුව, නියාමන අවශ්‍යතා උල්ලංඝනය වීමේ අවධානමකින් තොරව නවෝත්පාදකයින්ට තම නිපැයුම් සහ සේවාවන් පරීක්ෂා කිරීම සඳහා වන පාලන පරිසරයක ආරක්ෂිත ඉඩක් ලබාදීම සඳහා මූල්‍ය තාක්ෂණ නියාමන පරීක්ෂණ අවකාශය (FinTech Regulatory Sandbox) ක්‍රියාත්මක කරනු ඇත. මෙම ක්‍රියාවලිය නවෝත්පාදකයින්ට නියාමන අනුමැතිය ලබා ගැනීම සඳහා වඩා හොඳින් සුදානම් වීමට අවස්ථාවක් ලබාදෙයි. තවද, ජාතික මට්ටමින්

ප්‍රවාහන ක්ෂේත්‍රය සඳහා විද්‍යුත් ප්‍රවේශපත්‍ර නිකුත් කිරීමේ සහ ගාස්තු එකතු කිරීමේ ක්‍රමවේදයක් ආරම්භ කිරීමට, මහ බැංකුව ප්‍රවාහන අංශයේ කටයුතු හා සම්බන්ධ රාජ්‍ය ආයතනවලට සහාය වනු ඇත. බ්ලොක්චේන් (Blockchain) තාක්ෂණය පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීමට පත්කළ කමිටුවේ නිර්දේශයක් ලෙස පත් කරන ලද බ්ලොක්චේන් තාක්ෂණය සඳහා වන ක්‍රියාකාරී කමිටුව විසින් බ්ලොක්චේන් තාක්ෂණය මත පදනම් වූ ගනුදෙනුකරු හඳුනා ගැනීමේ තොරතුරු හුවමාරු කිරීමේ ක්‍රමවේදයක් සඳහා පහසුකම් සැලසීමට නිර්දේශ කරන ලදී. ඒ සඳහා පළමුවෙන්ම ගනුදෙනුකරු හඳුනා ගැනීමේ තොරතුරු හුවමාරු කිරීමේ ක්‍රමවේදයක් සඳහා සංකල්ප සාධනයක් (Proof of Concept) සකස් කෙරෙනු ඇත. මෙයට අමතරව, ඩිජිටල් ගනුදෙනුවල කාර්යක්ෂමතාවය සහ ආරක්ෂාව ප්‍රවර්ධනය කිරීමටත්, එමඟින් භෞතික මුදල් භාවිතය අවම කිරීම සහ මූල්‍ය අන්තර්ගතභාවය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා මූල්‍ය තාක්ෂණ කමිටුවේ අනෙකුත් යෝජිත ක්‍රමෝපායන් හඳුන්වා දීමට අපේක්ෂා කෙරේ. නව ගෙවීම් තාක්ෂණයන් හඳුන්වා දීම මඟින්, මූල්‍ය අංශයේ සංවර්ධනයට පහසුකම් සැලසීම සහ මූල්‍ය පද්ධතියේ ස්ථාවරත්වය ශක්තිමත් කිරීමට මහ බැංකුව අපේක්ෂා කරනු ලබයි.

